

BENEŠOV ——— DOTVOŘENÍ CENTRA.

FAKULTA
ARCHITEKTURY
ČVUT V PRAZE

DIPLOMOVÁ PRÁCE
BC. LUBOŠ KLABÍK
ATELIÉR KOHOUTICHÝ
LS 2017

BENEŠOV ——— DOTVOŘENÍ CENTRA.

FAKULTA
ARCHITEKTURY
ČVUT V PRAZE

DIPLOMOVÁ PRÁCE

BC. LUBOŠ KLABÍK
ATELIÉR KOHOUTICHÝ
LS 2017

autor

Bc. Luboš Klabík

poděkování

Děkuji všem, kteří mě podporovali v průběhu celého studia. Děkuji za vedení práce. Děkuji své rodině.

vedoucí práce

doc. Ing. arch. Michal Kohout

konzultanti

Ing. arch. Šárka Doležalová

Ing. Radmila Fingerová

Ing. arch. Petr Preininger

Ing. arch. Michal Schwarz

doc. Ing. arch. David Tichý Ph.D.

Ing. arch. Filip Tittl

oponent

Ing. arch. Václav Škarda

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Luboš Klabík
AR 2016/2017, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
(ČJ) BENEŠOV – DOTVOŘENÍ CENTRA.

(AJ) BENEŠOV – COMPLETION OF THE CITY CENTER

JAZYK PRÁCE: ČESKÝ

Vedoucí práce:	doc. Ing. arch. Michal Kohout	Ústav: 15118 – Ústav nauky o budovách
Oponent práce:	Ing. arch. Václav Škarda	
Klíčová slova (česká):	urbanismus, městskost, obytnost, prostranství, centrum, dostavba, Benešov, kasárna, hřbitov, prostupnost, blok	
Anotace (česká):	Práce se zabývá dostavbou struktury centra města Benešov, která svým rozsahem a významem výrazně ovlivní obraz celého města. Obsahuje urbanistickou koncepci centra města, která definuje intenzivní městské jádro, vymezuje urbánní bloky, jejich druhotnou prostupnost a zohledňuje obytnou kvalitu veřejných prostranství a jejich hierarchii. Tématem práce je navrácení chybějící městskosti a jejích atributů.	
Anotace (anglická):	The thesis deals with the completion of the Benešov city center structure, which in its scope and importance will significantly affect the image of the whole city. It contains urban conception of the city center that defines the intensive urban core, urban blocks, their secondary permeability, and take into account the quality of public spaces and their hierarchy. The theme of the thesis is to return the missing urbanity and its attributes.	

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne

25.5.2017

podpis autora-diplomanta

theme

The thesis deals with the completion of the Benešov city center structure, which in its scope and importance will significantly affect the image of the whole city. It contains urban conception of the city center that defines the intensive urban core, urban blocks, their secondary permeability, and take into account the quality of public spaces and their hierarchy. The theme of the thesis is to return the missing urbanity and its attributes.

téma

Práce se zabývá dostavbou struktury centra města Benešov, která svým rozsahem a významem výrazně ovlivní obraz celého města. Obsahuje urbanistickou koncepci centra města, která definuje intenzivní městské jádro, vymezuje urbánní bloky, jejich druhotnou propustnost a zohledňuje obytnou kvalitu veřejných prostranství a jejich hierarchii. Tématem práce je navrácení chybějící městskosti a jejích atributů.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2| ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: **Luboš Klabík**
datum narození: 14.2.1991

akademický rok | semestr: 2016|17 LS
obor: Architektura a urbanismus

ústav: 15118 Ústav nauky o budovách
vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch. Michal Kohout
konzultace: doc. Ing. arch. David Tichý Ph.D.

téma diplomové práce: **Benešov – Dotvoření centra.**

Zadání diplomové práce

1| Popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení.

Tématem diplomové práce je dostavba centra města Benešov se zaměřením na dotvoření obrazu celého města. Návrh se bude zabývat doplněním chybějící zástavby ve vztahu ke struktuře veřejných prostranství, jejich charakteru a prostupnosti území.

Cílem je zpracovat urbanistickou koncepci centra města, která definuje intenzivní městské jádro a zohlední obytnou kvalitu veřejných prostranství.

2| Jasně a konkrétně specifikovaný stavební program.

Urbanistická koncepce území – definování uličních a stavebních čar, charakteru zástavby, předpoklad náplně domů, řešení vnitrobloků a dvorů, napojení území na okolí.

Řešení veřejných prostranství – stanovení významu a hierarchie, pasáže a průchody, charakter, specifikace uličních profilů.

Koncepce mobility a prostupnosti – řešení parkování a dopravní obslužnosti budov, návrh cyklistické a pěší prostupnosti území.

Řešení povrchů, mobiliáře a zeleně – práce s detailem veřejných prostranství, rozmístění mobiliáře, návrh stromořadí a dalších sadových úprav, použití konkrétních materiálů.

3| Popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování.

Autorská zpráva

Analytická část

Výkres širších vztahů 1:10 000

Urbanistická koncepce řešeného území 1:1000

Detaily vybraných prostranství 1:500 (1:100)

Urbanistický řez

Vizualizace

4| Seznam dalších dohodnutých částí projektu.

Model řešeného území

Rozsah a měřítka výkresů a modelu mohou být vedoucím projektu upřesněna.

Měřítka výstupů mohou být přizpůsobena požadovaným formátům odevzdání.

Datum a podpis studenta

28.2.2017

Datum a podpis vedoucího DP

28.2.2017

Datum a podpis děkana FA ČVUT

13.4.2017

registrováno studijním oddělením dne

14.2.2017

zadání

Dostavba centra města Benešov se zaměřením na dotvoření obrazu celého města. Návrh se bude zabývat doplněním chybějící zástavby ve vztahu ke struktuře veřejných prostranství, jejich charakteru a prostupnosti území.

Cílem je zpracovat urbanistickou koncepci centra města, která definuje intenzivní městské jádro a zohlední obytnou kvalitu veřejných prostranství.

obsah

7 TÉMA

9 ZADÁNÍ

13 KONTEXT

- 17 poloha
- 19 minulost
- 21 prostředí
- 23 dostupnost

25 MĚSTO

- 29 orientace
- 30 rozvoj
- 32 struktura
- 34 napojení
- 36 image

39 ÚZEMÍ

- 43 popis
 - 44 vývoj
 - 46 fotodokumentace
 - 51 členění
 - 53 problémy
 - 55 potenciály
-

57 VIZE

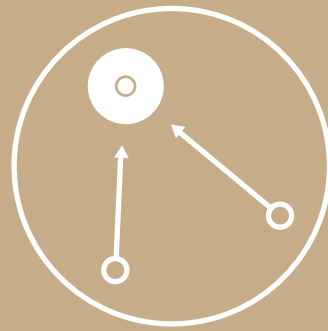
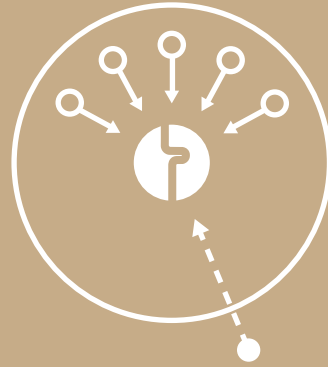
61 NÁVRH

- 67 cíl, městskost
- 69 kontext
- 71 území, přístup
- 73 hlavní situace
- 75 bilance
- 77 urbanistické vrstvy

85 TÉMATA

- 87 blok u židovského hřbitova
 - 95 bloky pražských kasáren
 - 105 blok u náměstí
 - 113 páteřní ulice
-

121 AUTORSKÝ TEXT

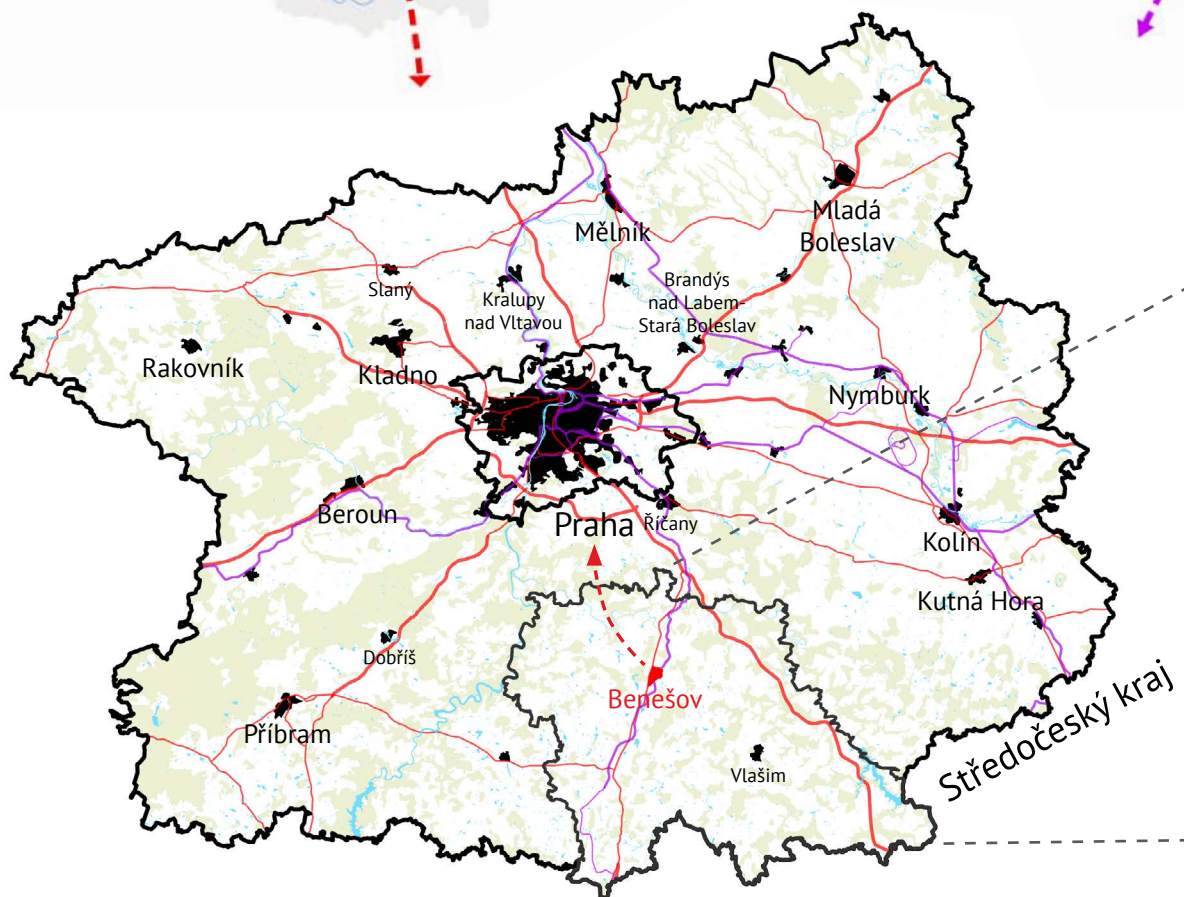
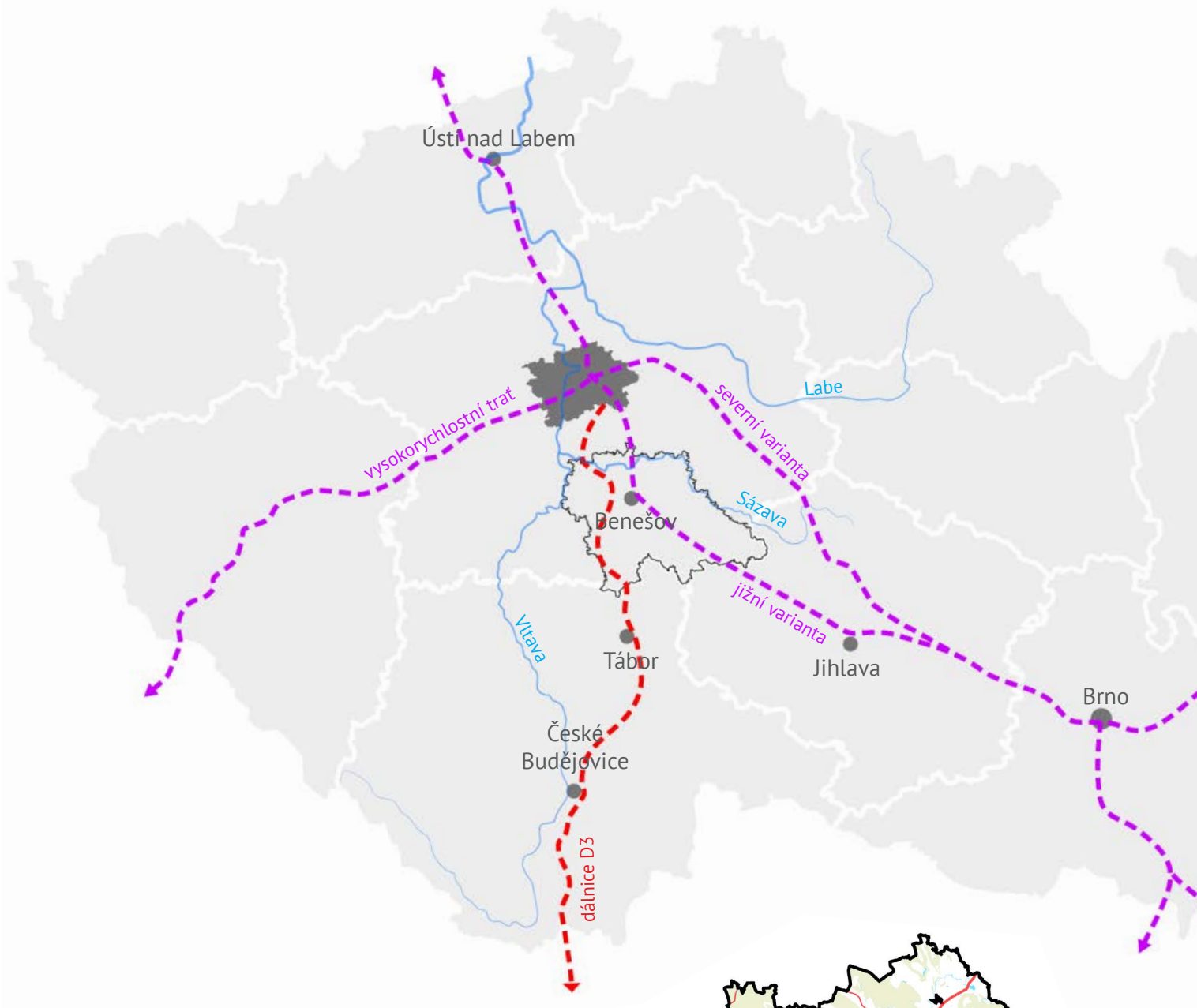

KONTEXT

Pohled na krajinu kolem Konopiště a Benešova.

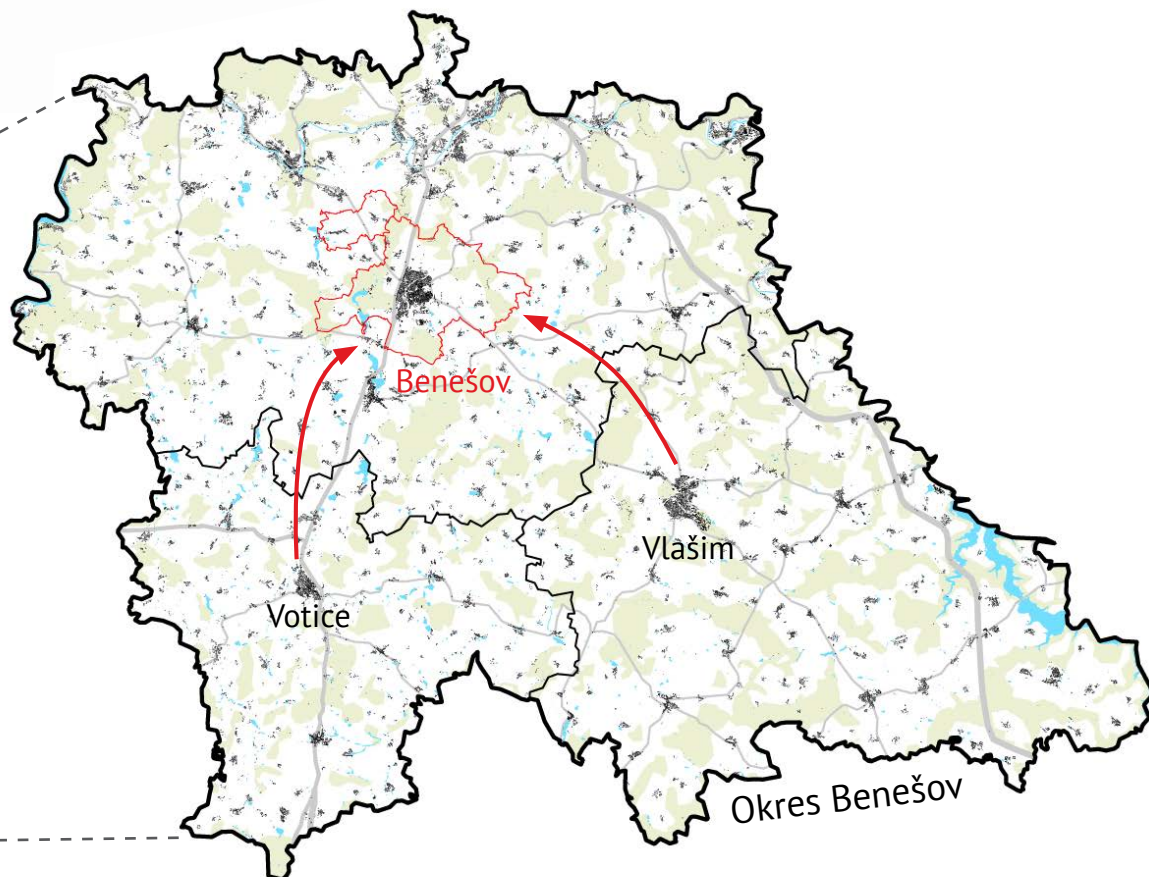

POLOHA

Benešov má skoro 17 000 obyvatel a leží asi 40 km jižně od Prahy. Je to okresní město, které leží ve Středočeském kraji. Na Prahu je napojen silnicí E55 a dálnicí D1. V budoucnu by měla přibýt i dálnice D3 z Prahy do Českých Budějovic. Leží také na trati z Prahy do Lince, takže rychlíkem jste v Praze za 40 minut. K tomu by mělo v budoucnu přibýt vysokorychlostní spojení, které může jít kolem Benešova.

Díky blízkosti Prahy a napojení je s ní Benešov provázán. Lidé Prahu využívají jako zázemí vyšší kultury, pro nakupování nebo každodenní dojíždění do práce. Město leží za hranicí metropolitního regionu, proto závislost na Praze není nijak výrazná a město je dosti soběstačné.

Benešov tvoří centrum regionu s asi 100 000 obyvateli. Současně je i centrem Posázaví. Okres Benešov je dělen na tři části. Kromě Benešova tu tvoří centra ještě Vlašim a Votice. Do Vlašimi dojíždí lidé z Benešova především do středních škol.

MINULOST

Město bylo původně jen dvorcem na vrchu Karlov. Ten se časem rozrostl o ulici Na Karlově a kostel. Později přibyl i klášter a čtvercové tržiště, dnešní náměstí. Benešov byl z počátku nevýznamné město, které sloužilo k zastavení cestujících z Prahy do Vídně. Byl proto plný hostinců a hotelů.

Od počátku ale měl vztah s hradem Konopiště. Měl stejného vlastníka a zakladatele a je možné, že investice do Konopiště byly upřednostňovány a Benešov se tak nijak výrazně nerozvíjel. Šlo vlastně o náměstí a pět ulic, které z něj vycházely. Asi v 16. století došlo k vestavění špalíčku budov, které dělá náměstí na malé a velké.

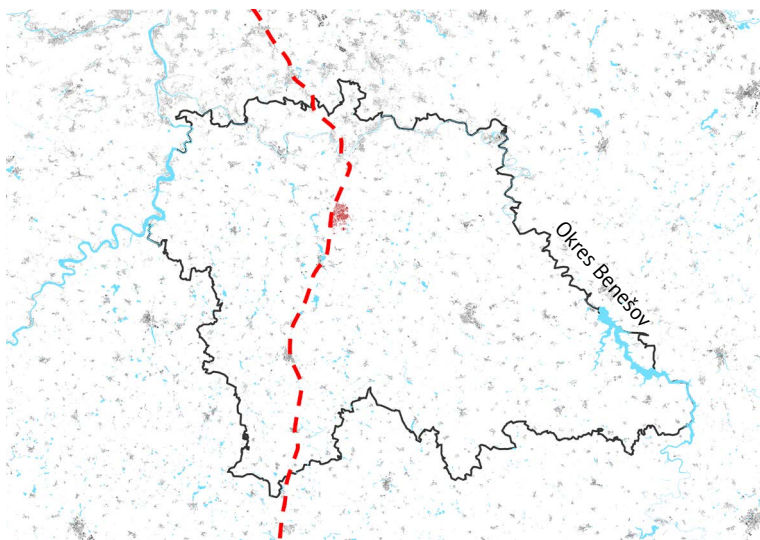
Díky příchodu piaristů a výstavbě piaristické koleje s kostelem sv. Anny začalo být město centrem vzdělanosti celého regionu. Piaristé vzdělávali občany a vytvářeli kulturu. A také založili ve městě gymnázium, které je dodnes chloubou města.

Po průmyslové revoluci se město začalo rozvíjet rychleji. Přibyla nová nemocnice nebo pivovar, který nechal zřídit nástupce rakousko-uherského trůnu František Ferdinand d'Este, který sídlil na Konopišti. Vzniklo spoustu dalších významných staveb na náměstí a město pomalu dostávalo více městský charakter.

Během 2. světové války bylo z Benešovska vysídleno asi 30 000 lidí. V Benešově sídlilo vedení cvičiště jednotek SS, které se nacházelo v Benešově za železnicí a končilo až u Vltavy.

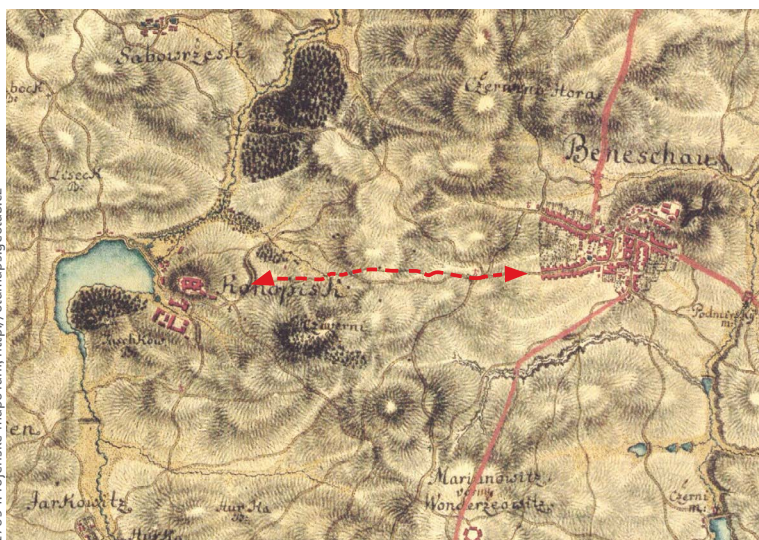
V průběhu minulého režimu došlo k několika razantním zásahům do městské struktury a Benešov ztratil své intenzivní centrum s historickými ulicemi. Do centra byla vestavěna dvě sítlisté, z nichž jedno zasahuje až do náměstí. Z historického města tak zůstaly jen kulisy kolem náměstí a Karlova. Některé plány nebyly dokončeny a tak zůstaly ve městě prázdné plochy po demolcích nebo solitérní budovy, které nedávají logiku.

Po revoluci došlo k úpravám náměstí, k asanaci ulice Tyršova, který byla rozšířena, k rozlivu města do krajiny a také k výstavbě spousty dopravních staveb nebo obchodních domů.

HISTORICKÉ NAPOJENÍ

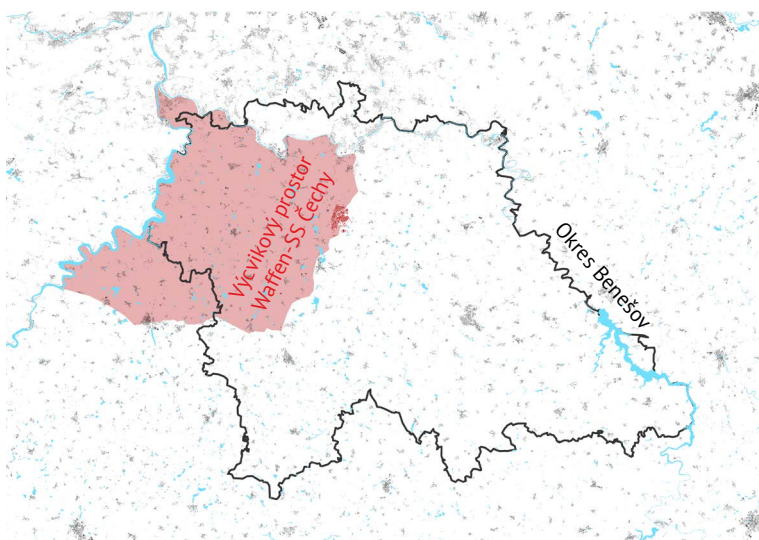
Kolem Benešova vedla nejméně od 16. století poštovní stezka z Prahy do Vídně. Do roku 1750 s ní vedla i silnice s názvem „Cesta Vídeňsko-Pražská“. V 60. letech 19. století přibyla i dráha císaře Františka Josefa, která také spojovala Prahu a Vídeň. Benešov byl v minulosti město s hotely a hospodami, kde cestující přespávali a bavili se.

1783, I. vojenské mapování, <http://oldmaps.geolab.cz>

MĚSTO V PODHRADÍ

První zmínka o Konopišti je z roku 1318. Zmínky o Benešově jako o městečku pochází ze zhruba stejné doby. Město tedy vždy bylo partnerem Konopiště. O tom svědčí i pivovar, který tu nechal zbudovat poslední vlastník František Ferdinand d'Este, následník rakousko-uherského trůnu, který v Konopišti zřídil své sídlo. Po světových válkách však vztah již nikdy nebyl obnoven v plné síle.

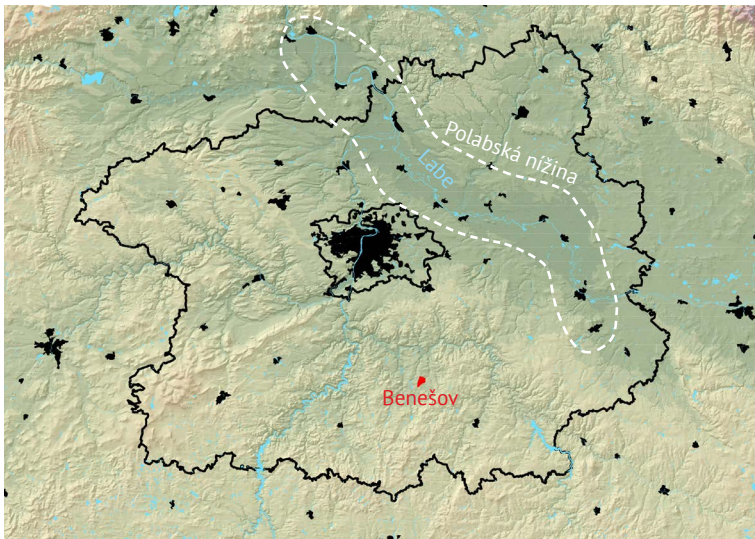
NACISTICKÉ CVIČIŠTĚ

V roce 1942 bylo na Benešovsku zřízeno nacistické cvičiště. To procházelo i polovinou Benešova – hranici definovala železnice. Ve městě sídlilo velitelství cvičiště. Z Benešova se původně měl stát SS Stadt Böhmen – hlavní sídlo jednotek SS pro Čechy. K tomu nikdy úplně nedošlo. Z Benešovska bylo vysídleno celkem asi 30 000 lidí.

PROSTŘEDÍ

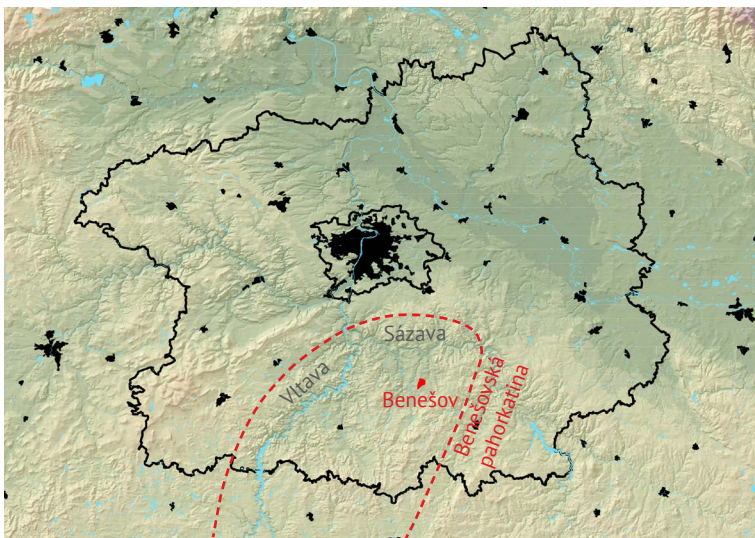
Město leží v pahorkatině. Půda kolem něj není z neúrodnějších. Ve srovnání s městy v nížinách měl tedy v minulosti, kdy města živilo především zemědělství, nevýhodu. Možná i díky tomu sem byly umísťovány kasárny a později i nacistické cvičiště. Neúrodnost, ale zajímavá krajina, která je prořezána řekami Vltavou a Sázavou, mohou dnes být výhodou.

Díky své svébytnosti může Benešov být vhodnějším místem pro bydlení než satelity kolem Prahy. Navíc může poskytnout rozmanitou přírodu, která je z města na dosah. Spolu s dobrým napojením na Prahu a památkami v okolí to může být velká konkurenční výhoda.

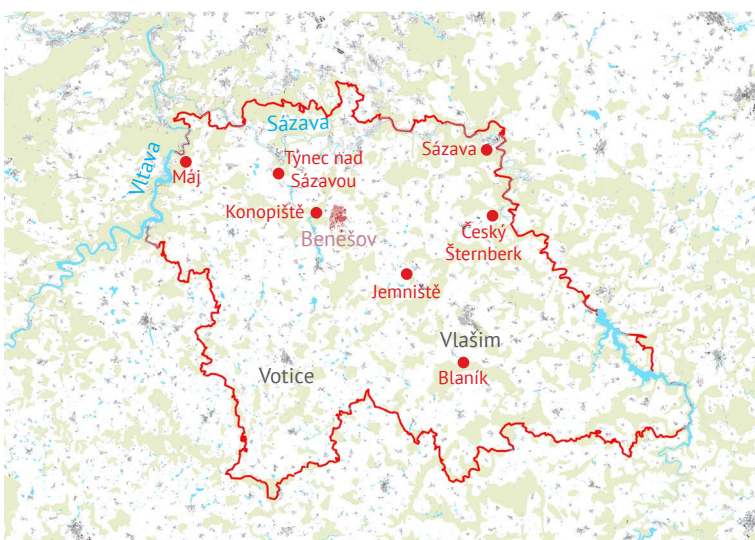
NEÚRODNÁ PŮDA

V minulosti měl Beněšov konkurenční nevýhodu oproti městům, která ležela na sever od Prahy. Leží na půdě, které není nijak výrazně úrodná. Možná i proto je výskyt měst, která dříve závisela na zemědělství, větší nad Prahou, než v pahorkatině pod ní. To mohlo vést i k tomu, že tu byly umístovány kasárny a později i nacistické cvičiště.

ČLENITÁ KRAJINA

V současnosti se dřívější nevýhoda členité krajiny, a s tím i neúrodné půdy, stává zajímavým specifikem. V porovnání s jinými okresními městy v kraji leží Beněšov v centru pahorkatiny, obklopen řekami Sázavou a Vltavou. To mu může dnes poskytovat výhodu pro lidi, kteří se sem chtějí přestěhovat a mít na dosah zajímavou přírodu.

CENTRUM POSÁZAVÍ

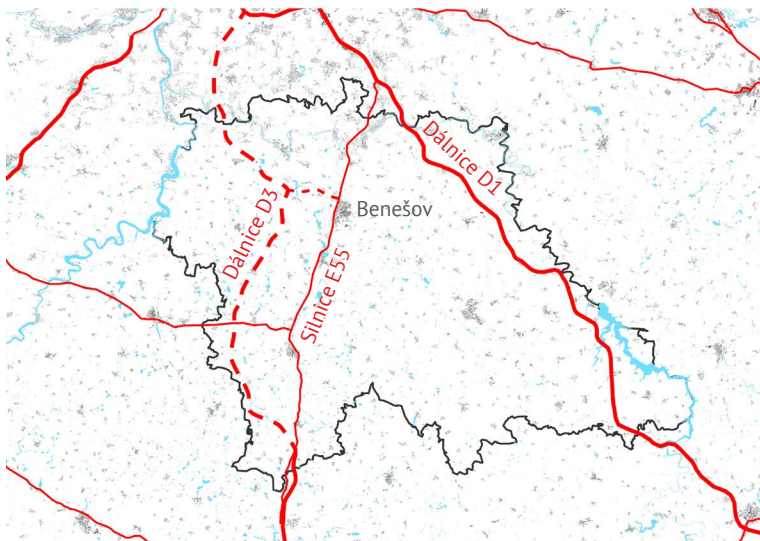
Region kolem Beněšova je atraktivní i z hlediska turismu. Konopiště je, možná i díky blízkosti k Praze, jednou z nejvíce navštěvovaných památek v Republice. Populární je také vodáctví na Sázavě a Vltavě nebo cyklistika. Beněšov tak funguje jako centrum Posázaví, z čehož by mohl těžit mnohem více než to dělá.

DOSTUPNOST

Napojení Benešova je v podstatě ideální. Je tu silnice, která se napojuje na dálnici D1 a během 30 minut můžete být na kraji Prahy. To by se mělo zlepšit výstavbou dálnice D3, která se bude napojovat na pražský okruh.

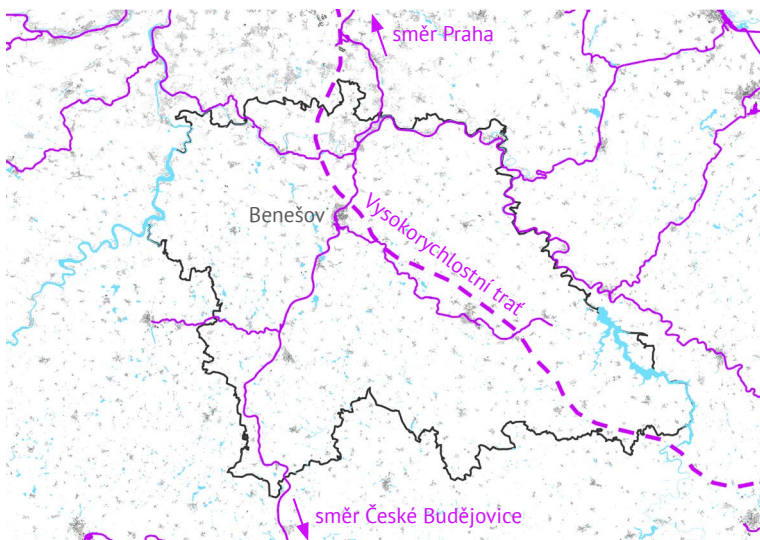
Městem probíhá i jedna z páteřních linek železniční dopravy, a sice trať Praha-České Budějovice-Linec. Vlakem můžete být v centru Prahy za 40 minut.

Asi v roce 2050 má probíhat kolem Benešova vysokorychlostní trať (rozhoduje se mezi dvěmi varianty – přes Benešov a Jihlavu nebo severněji přes Havlíčkův Brod). Ta by mohla mít za důsledek ještě rychlejší dostupnost Prahy a uvolnění konvenční tratě pro větší kapacitu osobních vlaků.

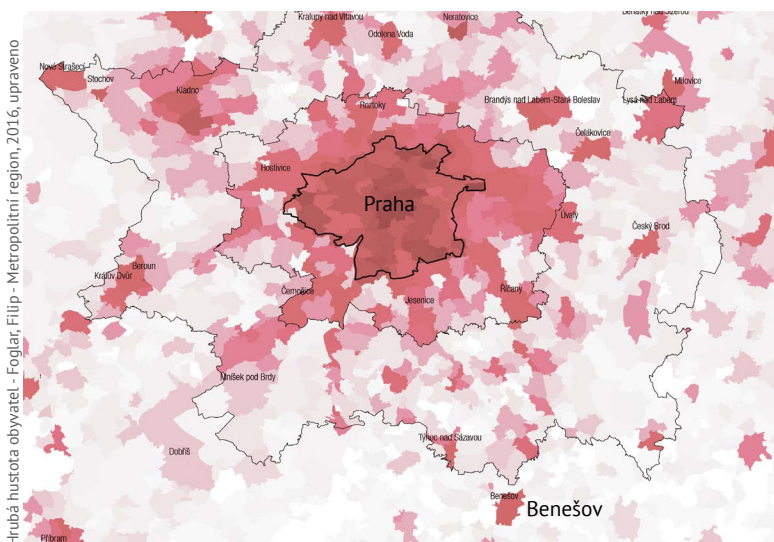
DÁLNIČE A E55

Město je dostupné z kraje Prahy za 30 minut po silnici E55. Asi do roku 2030 se plánuje dostavění dálnice D3 z Prahy do Českých Budějovic, na kterou by se měl napojit i Benešov přivaděčem, které povede kolem Václavic a napojí se na severní část městského obchvatu. Dostupnost Prahy tak bude ještě pohodlnější a rychlejší.

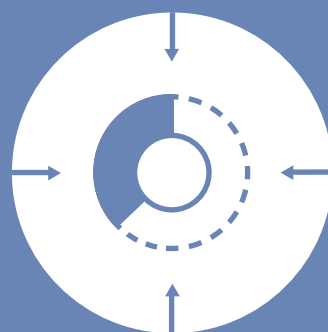
ŽELEZNICE A VRT

Město je od 60. let 19. století napojeno na železnici Praha-České Budějovice. Ta dnes pokračuje až do Lince. Do Prahy se dá dostat za 40 minut rychlíkem. V roce 2050 se počítá se zavedením vysokorychlostní železnice z Prahy do Brna. Jedna varianta počítá s tím, že by železnice šla kolem Benešova. Tím by se mohla zrychlit doprava do Prahy i odlehčit stávající trať.

METROPOLITNÍ REGION

Benešov leží mimo metropolitní region Prahy. Je prvním svébytným městem za hranicí metropolitního regionu, takže může nabízet lepší podmínky pro bydlení než satelity u Prahy. Na Praze je závislý jen některými specifickými službami a vyšší kulturou. Naopak Benešov slouží jako centrum regionu, který má 100 000 obyvatel

MĚSTO

Pohled na ikonické stavby města na vrchu Karlov.

BODY ORIENTACE

- 01 NÁMĚSTÍ
- 02 MĚSTSKÁ TŘÍDA
- 03 VRCH KARLOV
- 04 ŘEŠENÉ ÚZEMÍ
- 05 AUTOBUSOVÉ NÁDRAŽÍ
- 06 SÍDLIŠTĚ NOVÁ PRAŽSKÁ
- 07 SÍDLIŠTĚ NA BEZDĚKOVĚ
- 08 SÍDLIŠTĚ SPOŘILOV
- 09 PRAŽSKÁ KASÁRNA
- 10 TÁBORSKÁ KASÁRNA
- 11 VLAKOVÉ NÁDRAŽÍ
- 12 SILNICE E55
- 13 VRCH KAVČÁK
- 14 ZÁMECKÝ PARK
- 15 PARK KLÁŠTERKA
- 16 BENEŠOVSKÝ POTOK

LEGENDA

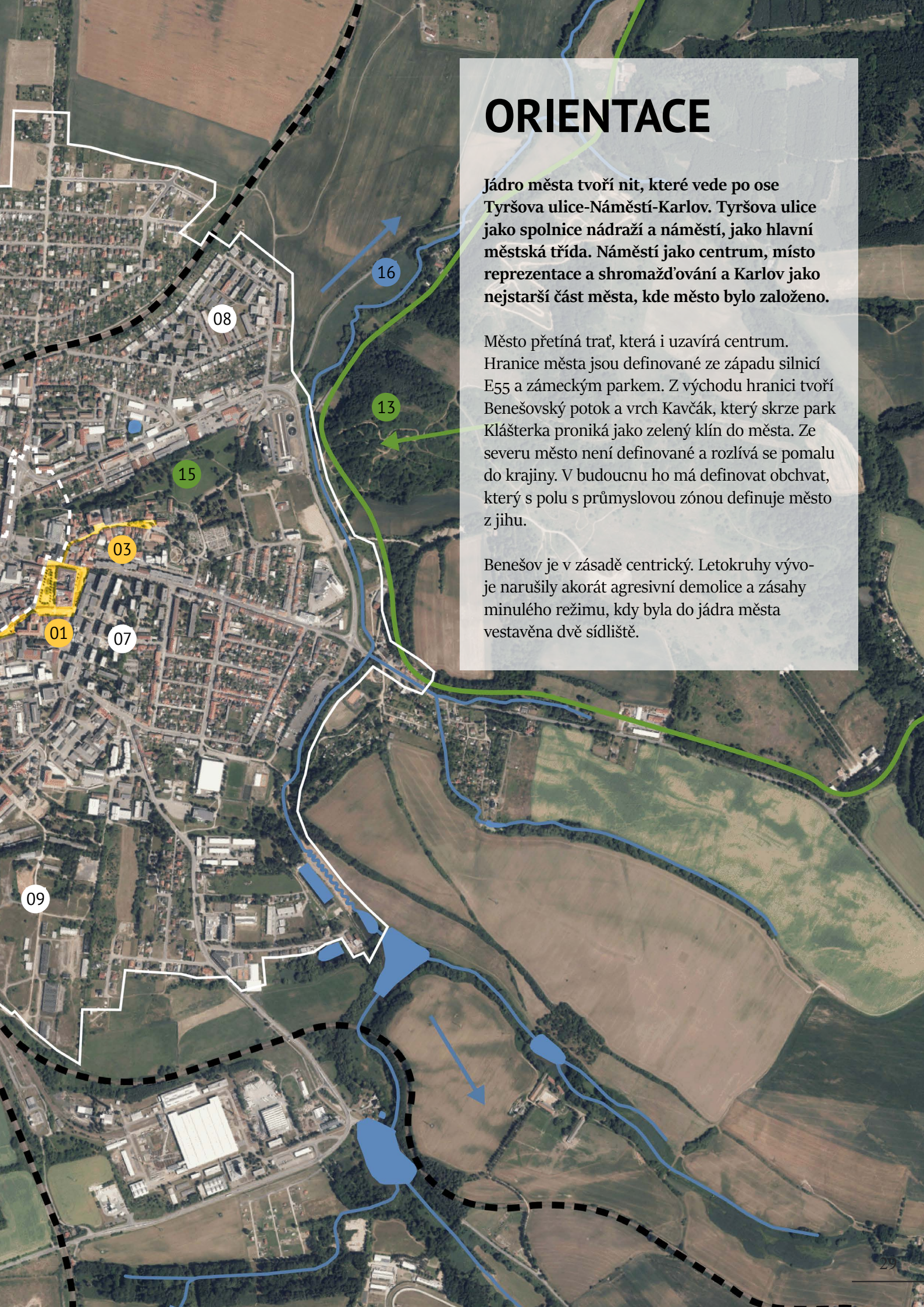
- MĚSTO
- ŘEŠENÉ ÚZEMÍ
- JÁDRO MĚSTA
- SILNICE
- ŽELEZNICE
- VODNÍ TOKY
- KRAJINNÉ PRVKY

ORIENTACE

Jádro města tvoří nit, které vede po ose Tyršova ulice-Náměstí-Karlov. Tyršova ulice jako spolnice nádraží a náměstí, jako hlavní městská třída. Náměstí jako centrum, místo reprezentace a shromažďování a Karlov jako nejstarší část města, kde město bylo založeno.

Město přetíná trať, která i uzavírá centrum. Hranice města jsou definované ze západu silnicí E55 a zámeckým parkem. Z východu hranici tvoří Benešovský potok a vrch Kavčák, který skrze park Klášterka proniká jako zelený klín do města. Ze severu město není definované a rozlívá se pomalu do krajiny. V budoucnu ho má definovat obchvat, který s polu s průmyslovou zónou definuje město z jihu.

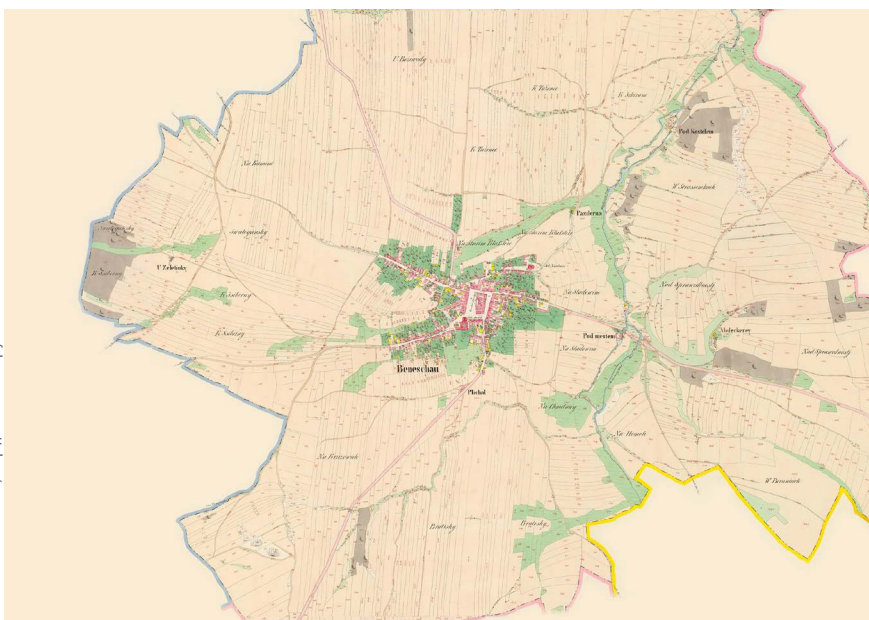
Benešov je v zásadě centrický. Letokruhy vývoje narušily akorát agresivní demolice a zásahy minulého režimu, kdy byla do jádra města vestavěna dvě sídliště.

ROZVOJ

Město je od počátku rozvíjí velice centricky a nabaluje se kolem náměstí původních pěti ulic. Nejvýraznější zásahy způsobilo minulé století, které výrazně narušilo obraz města. Město přišlo o svůj intenzivní střed a zůstaly jen kulisy historického města, které je obklopené prázdnem a sídliště.

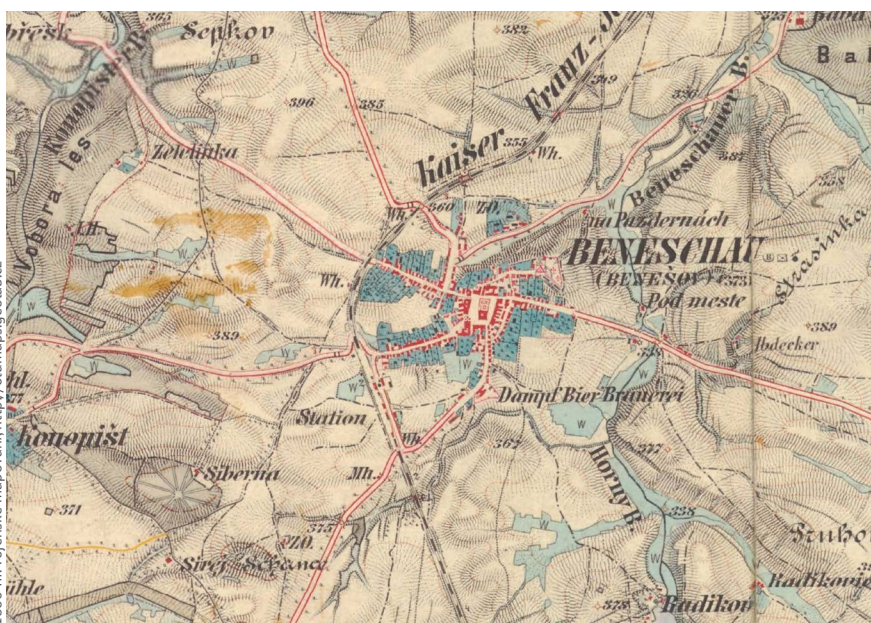
1840 Stablini katastr, <http://archivnimapy.cz/kz>

PĚT ULIC Z NÁMĚSTÍ

Původně jen dvorec na vrchu Karlov, které se rozrostl o kostel a později i klášter. Pod vrchem bylo vybudováno čtvercové tržiště, do kterého byl asi v 16. století vestavěn dlok domů, který náměstí dělí na Malé a Velké. Z náměstí šlo potom pět ulic do různých směrů – Vlašimská, Pražská, Tábořská, Mračská a Zámecká, která vedla ke Konopišti.

1880 III. vojenské mapování, <http://oldmaps.geolab.cz>

NAPOJENÍ NA DRÁHU

Napojení na dráhu přineslo do města novou energii. Spolu s průmyslovou revolucí to vedlo k velikému rozvoji města. Dráha zároveň definovala hranice jádra města.

1953 Ortofoto mapa, <http://ortofotomapa.cenia.cz/>

PŘED ZÁSAHEM REŽIMU

V minulém století docházelo k rozvoji především obytné zástavby kolem centra a podél stávajících ulic. Z dnešního pohledu romanticky působí fotky města z té doby. Během druhé poloviny minulého století došlo k výrazným zásahům (sídliště, solitéry) nebo k demolicím (celé bloky, synagoga, kostelík) a obraz města ze výrazně přepsal.

2016 Ortofoto mapa, GIS

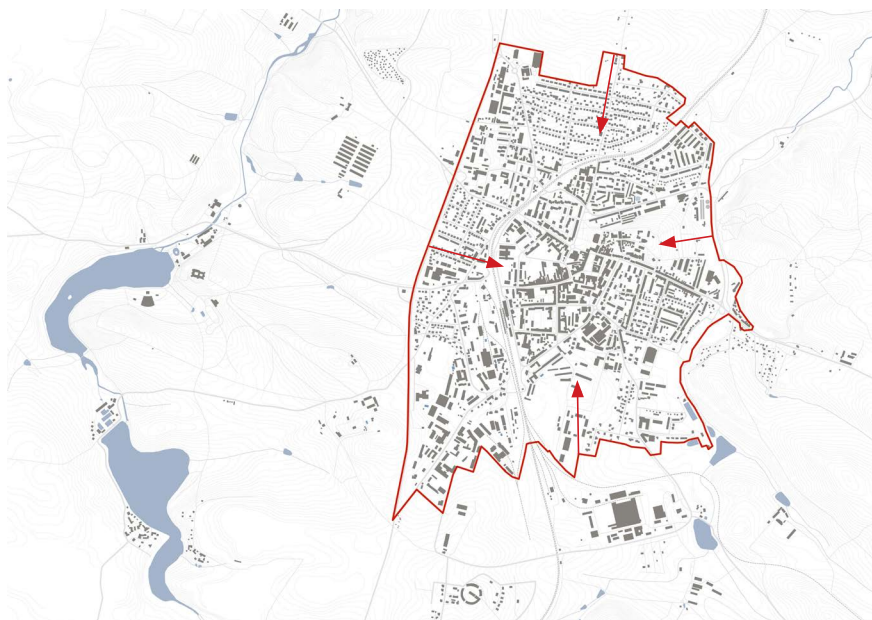

RŮST DO KRAJINY

Po revoluci došlo k rozlivu města do krajiny pomocí nových areálů (výrobních nebo obchodních) a pomocí řídké výstavby rodinných domů. Došlo také k uvolnění dvou kasáren ve městě a k prostoru vrchu Kavčák, který sloužil jako vojenské cvičiště.

STRUKTURA

Benešov je typologicky vcelku obyčejné město. Jádru města je na vrchu Karlov a pod ním a kolem se nacházejí, na jižních svazích především, vilové čtvrti. Stejně tak je i obyčejné v našich krajích i narušenost agresivními zásahy minulého režimu, které umisťoval sídliště, solitéry i průmyslové oblasti do města násilně.

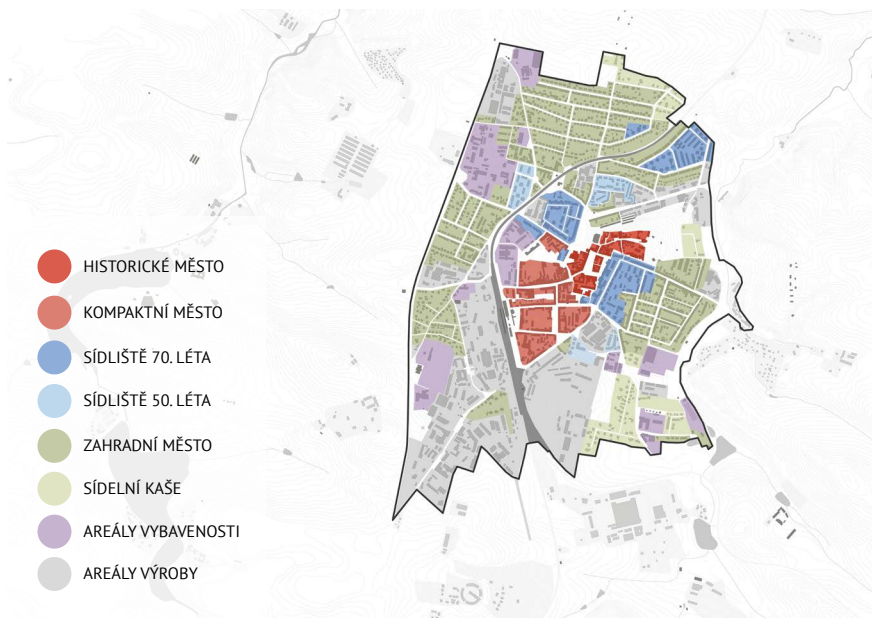
CENTRICKÉ MĚSTO

Struktura domů ve městě ukazuje intenzivní jádro města, ve kterém jsou ale vynechaná prázdná místa po demolicích za minulého režimu. Město je výrazně centrické a je narušeno jen linkou železnice. Vodní toky i plochy uvnitř města zanikly v čase a zůstal jen Benešovský potok při východní hranici.

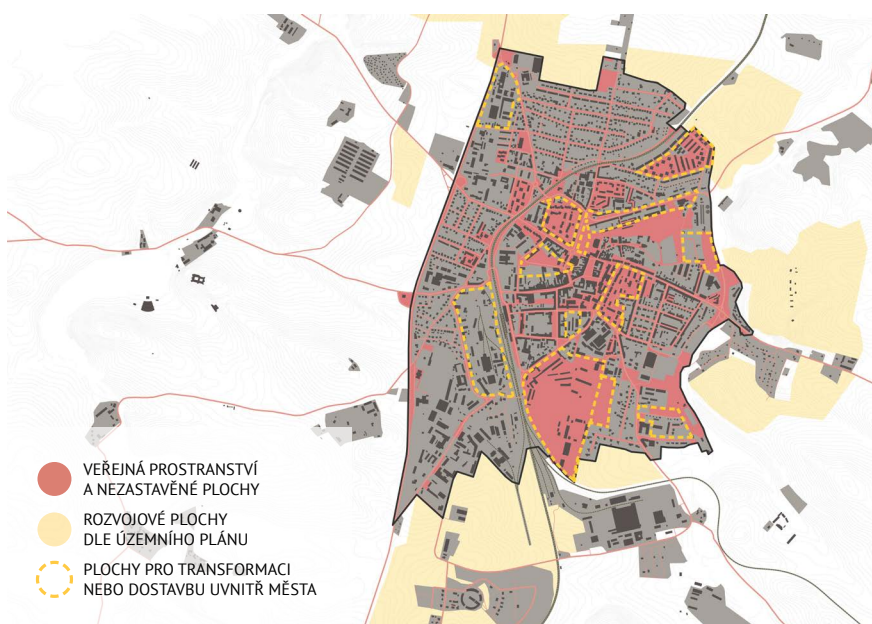
KRAJINA

K městu přiléhají dva výrazné krajinné prvky – Konopištský park a Benešovský potok s vrchem Kavčák. Ten pomyslně proniká až do centra města skrze klín městského parku Klášterka. Uvnitř města se žádné další významné krajinné prvky nevyskytují.

TIPOLOGIE

Intenzivní historické a kompaktní město tvoří jádro města. To je narušeno dvěma sídlišti. Kolem tohoto středového prstence je pak převážně typologie vilové čtvrti, která je na jihu kolem dráhy narušena průmyslovou oblastí a nevyužitou plochou bývalých Tábořských kasáren.

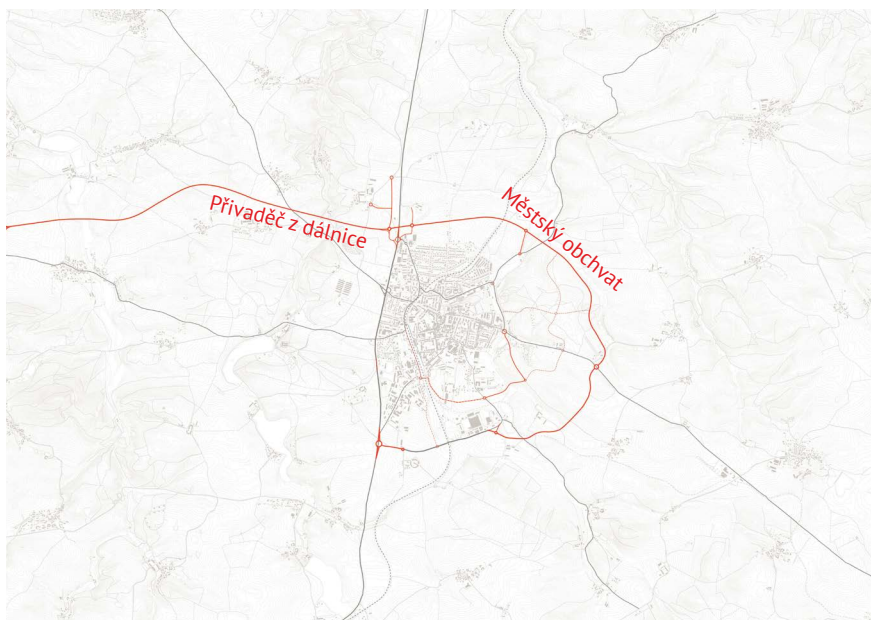

VNITŘNÍ REZERVY

Červeně září veřejná prostranství a volné plochy ve městě. Je z toho vidět, jak je střed města prázdný. Výraznou volnou plochou jsou té Tábořské kasárny na jihu. Územní plán předpokládá rozvojové plochy, které jsou vyznačené žlutě. Vnitřní rezervy města by hravě unesly rozvoj města v příštích desetiletích bez toho, aby se město rozšiřovalo dále do krajiny.

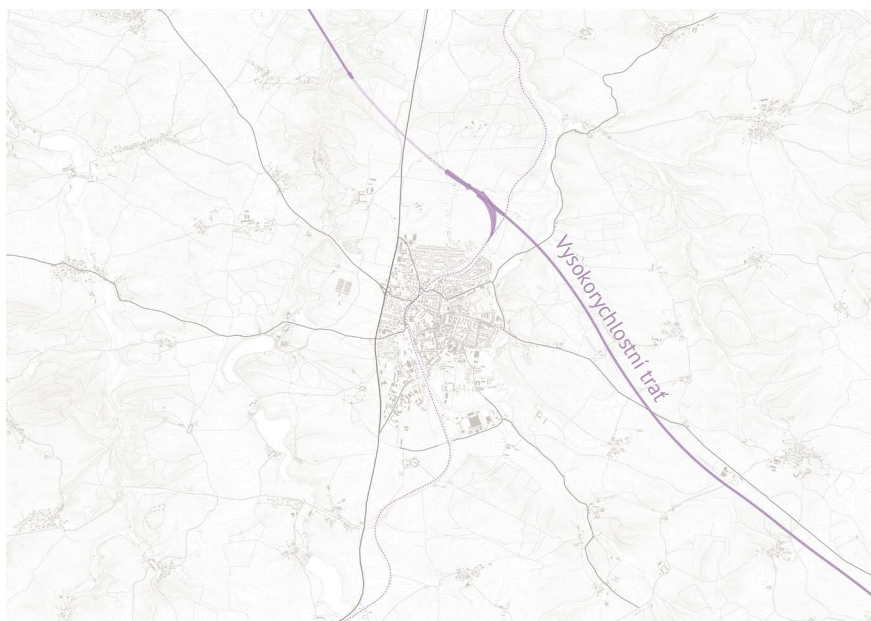
NAPOJENÍ

Město je vcelku dobře napojeno jak železnicí tak silnicí. To by se mělo v budoucnu ještě zlepšit přivedením dálnice D3 nebo vysokorychlostní tratí. Veliký deficit má ale napojení města na zajímavou krajinu v jeho okolí. A to jak pro pěší – obnovením cest, doplněním značení, mobiliáře nebo stromořadí, tak pro cyklisty, kteří nemají ve městě a v jeho okolí skoro žádné zázemí.

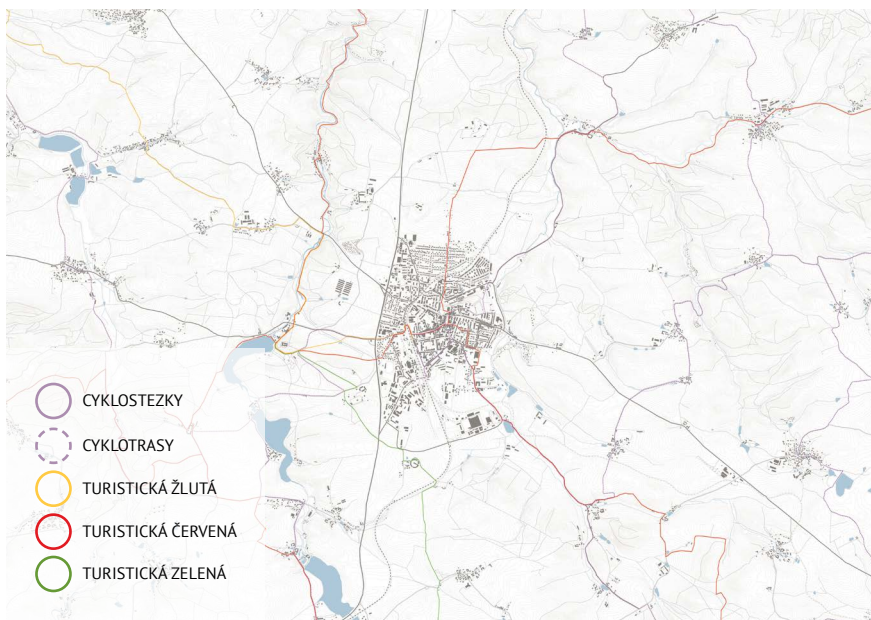
MĚSTSKÝ OBCHVAT

Vnitřní obchvat funguje z velké části již dnes. Tvoří ho Čechova ulice a ulice Táborská. Časem by se měl přesunout i do Táborských kasáren. Vnější obchvat je hotový z části. V blízké době by měla přibýt severní část, která ukončí sídelní kaši a bude napojení na přivaděč z dálnice D3.

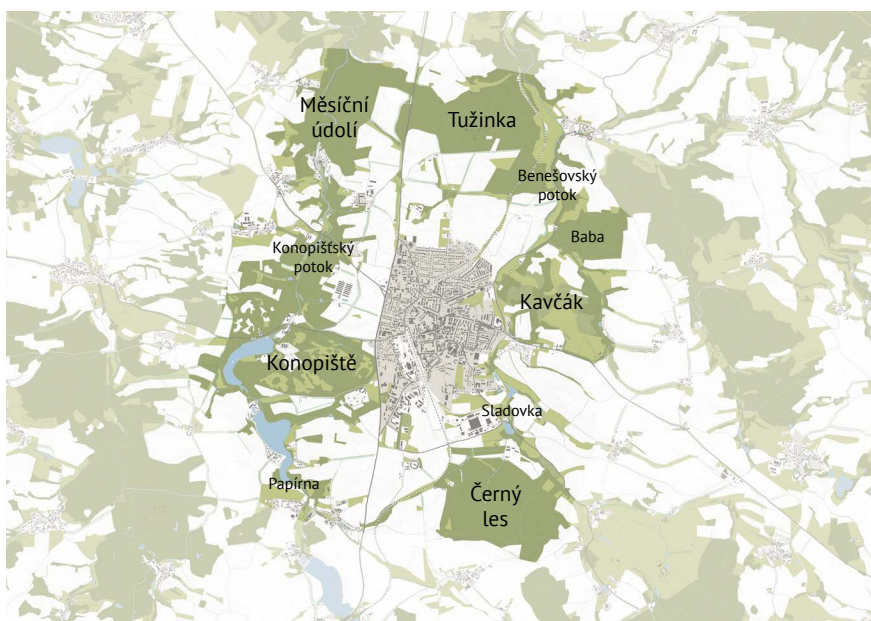
RYCHLÉ SPOJENÍ

Jedna varianta uvažuje o vedení vysokorychlostní železnice kolem Benešova. Existuje i více variant zaústění do města. Pravděpodobné ale je, že trať město obkrouží a napojí se nastávající železnici. To může do Benešova přinést nový veliký impulz.

CYKLISTÉ A TURISTÉ

Celý regon je protkán turistickými trasami, naučnými stezkami i tématickými cyklotrasami. Cyklostezky v podstatě neexistují a jak ve městě tak v přilehlé krajině je pohyb na kolech nepohodlný a tím pádem ne nijak výrazně využívaný. Potenciálem je stezka kolem Benešovského potoka i cyklostezky ve městě.

KRAJINNÝ PRSTENEC

Město je pěkně definováno krajinným prstencem. Ten se celkem logicky shoduje s katastrálním územím města. Když jsme uvnitř prstence, město cítíme nebo vidíme, za ním už jsme ale jinde, za humny. napojení do krajiny není ale nijak zvlášť dobré a je veliký potenciál ho zlepšit.

IMAGE

Současná image města není nijak výrazně silná. Je to Benešov u Prahy, město u Konopiště. Většina lidí se stále odkazuje k zřícenině minoritského kláštera, který mohl pro město znamenat větší význam, kdyby nebyl několikrát vypálen.

Město je zajímavé především svou okolní přírodou a památkami. Je také vhodné pro rodiny s dětmi – je bezpečné, dostatečně vybavené a přehledné.

Na to, že to bylo centrum vzdělanosti regionu a že má velkou spádovou oblast se trochu zapomíná. Benešov má potenciál stát se kulturním centrem regionu, má velký potenciál posílit městskost a obytnost dostavbou centra a úpravou veřejných prostranství v něm a pak by si také měl definovat vizi, kterou chce sledovat – jestli chce být městem pro rodiny, uměleckým městem, historickým městem nebo studentským městem. A začít pro to podnikat jasné kroky.

OBYTNOST A KULTIVOVANOST

Město nepůsobí moc obytně. Chybí kvalitní materiály, stromy v ulicích, pořádný park nebo základní mobiliář. Stejně tak kultivovanost veřejných prostranství není na vysoké úrovni. Město je zahlcené reklamou, materiály, orientační systém nebo mobiliář jsou ve špatném stavu a nesjednocené.

MĚSTSKOST

Město ztratilo své zásadní vlastnosti demolicemi a přestavbami za minulého režimu. Ztratilo intenzivní jádro i základní městskost. Struktura působí rozbitě a nedokončeně. Tomu napomáhá i špatný stav veřejných prostranství a používání nekvalitních betonových dlažeb, které působí lacině a rozpadle.

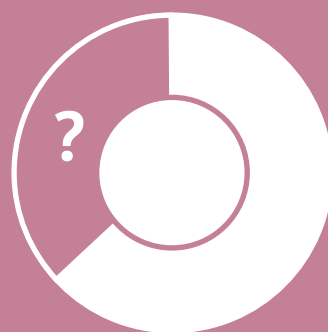
KULTURA A VZDĚLANOST

Ve městě je hodně základních i středních škol, v jejich počtu může konkurovat akorát Vlašim. Chybí vyšší vzdělání. Kulturně je město velice zanedbané. Muzeum umění je zastaralé a jiné výrazné instituce ve městě nejsou. Mladí si stěžují, že tu není žádná hudební scéna ani kluby kam chodit.

SVĚBYTNOST

Benešov je vnímán jako u Prahy nebo u Konopiště. Kromě pár drobností nemá definovanou jasnou identitu, vizi, za kterou by směřoval. Jeho svěbytnost roste, ale je třeba jí naplánovat a posilovat.

ÚZEMÍ

Pohled přes prázdné území Pražských kasáren na vrch Karlov.

27

16

25

PRAŽSKÁ

23

26

24

21

20

18

17

VOJČKOVA

22

KARLA NOVÉHO

19

DUKELSKÁ

06

TYRŠOVA

09

12

10

42 13

11

POPIS

Území sestává ze tří rozdílných částí. První je chybějící blok pod vrchem Karlov, který byl demolován za minulého režimu. Druhá je rozpadlá Vnoučkova ulice, která trpí nedokončeností a vestavěním solitérů za minulého režimu.

A třetí je pak bývalé území Pražské kasárny, skrz které byla nedávno proražena nová ulice.

Celé území tak trpí absencí hmoty. Jeho dotvoření bude mít výrazný vliv na obraz města v očích jeho obyvatel i návštěvníků.

BODY ORIENTACE

01	VELKÉ NÁMĚSTÍ	19	NOVÝ OBCHODNÍ DŮM
02	MĚSTSKÝ ÚŘAD	20	PLOCHA KASÁREN
03	POLIKLINIKA	21	BUDOVA KASÁREN
04	GALERIE UMĚNÍ	22	ZŠ DUKELSKÁ
05	ZŠ KARLOV	23	ŠKOLKA
06	KOSTEL SV. ANNY	24	ŠKOLKA
07	POŠTA	25	SPORTOVNÍ HALA
08	DDM	26	KOUPALIŠTĚ
09	ŠKOLNÍ JÍDELNA	27	SÍDLIŠTĚ NOVÁ PRAŽSKÁ
10	ZŠ JIRÁSKOVA	28	SÍDLIŠTĚ NA BEZDĚKOVĚ
11	GYMNÁZIUM	29	PARK KLÁŠTERKA
12	TYRŠOVA ULICE		
13	NÁDRAŽÍ		
14	KULTURNÍ CENTRUM		
15	RADNICE		
16	ŽIDOVSKÝ HŘBITOV		
17	OBCHODNÍ DŮM		
18	SOLITÉRNÍ PANELÁK		

LEGENDA

 VRCH KARLOV

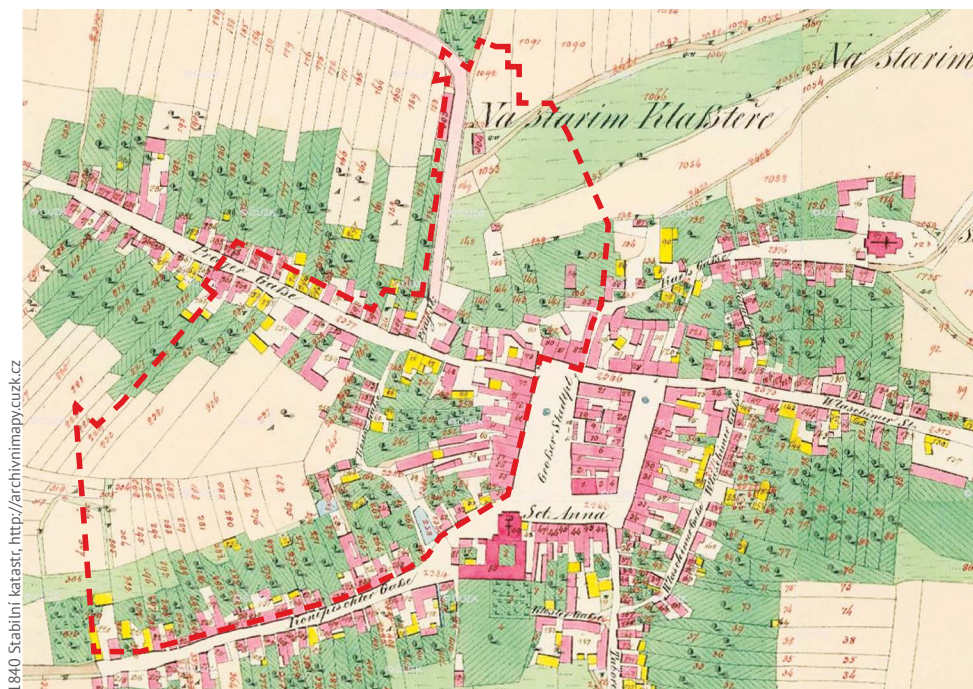
 JÁDRO MĚSTA

 ŘEŠENÉ ÚZEMÍ

 SÍDLIŠTĚ

 PARK

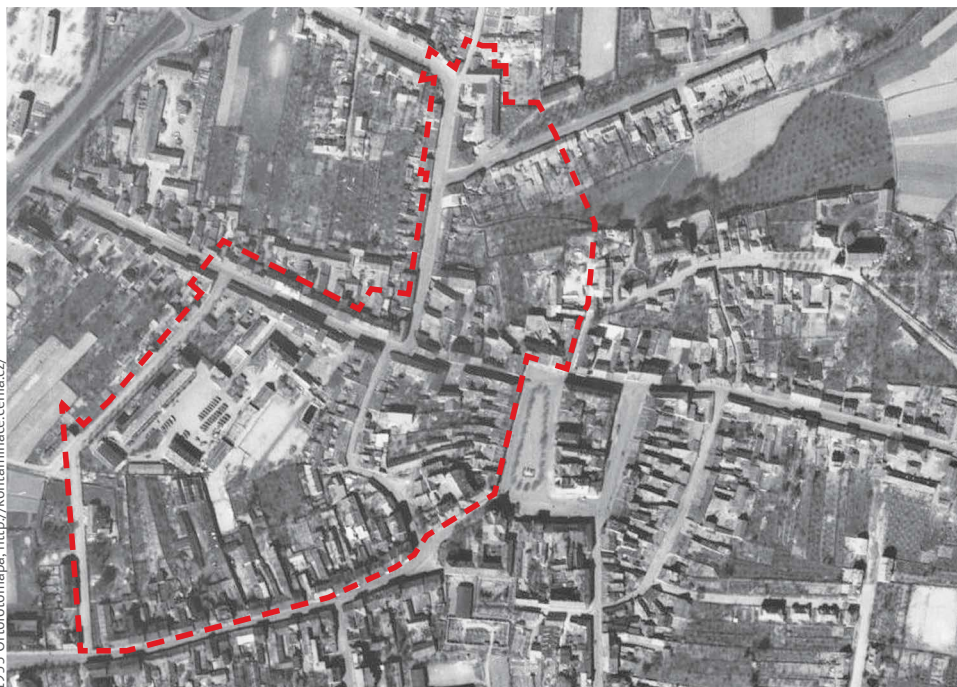
VÝVOJ

1840 Starobní katastr, <http://archivnimapy.cz/ckz>

PROSTOR MEZI DVĚMA ULICEMI

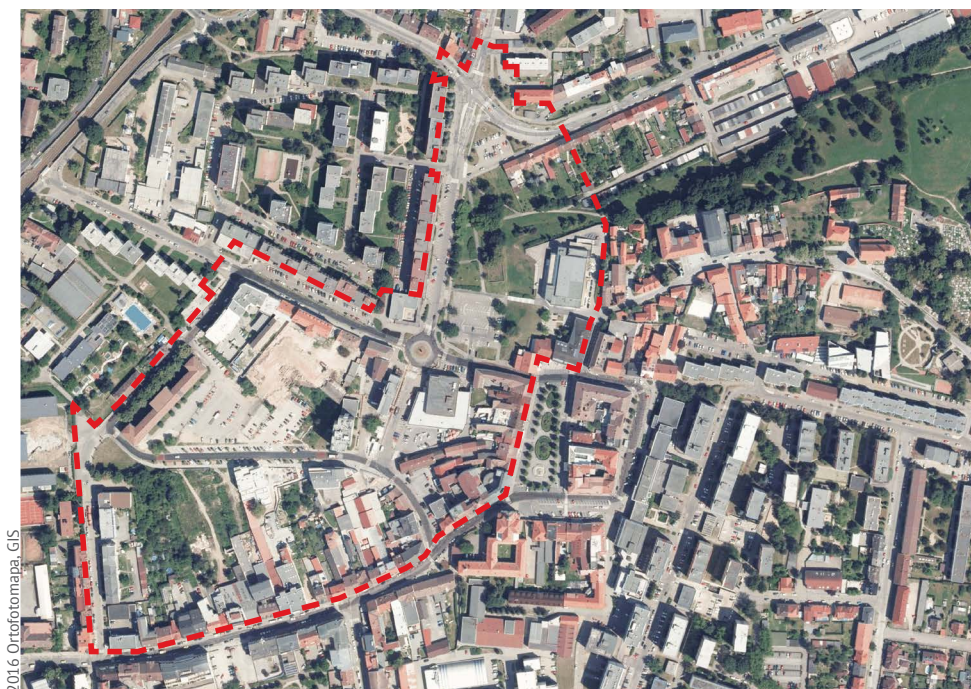
Území se nachází kolem tří původních ulic, které vycházely z náměstí. Byly to ulice Mračská, Pražská a Zámecká – podle toho, kam ulice směřovala.

1953 Ortofotomapa, <http://kontaminace.cenia.cz/>

VESTAVĚNÍ KASÁREN

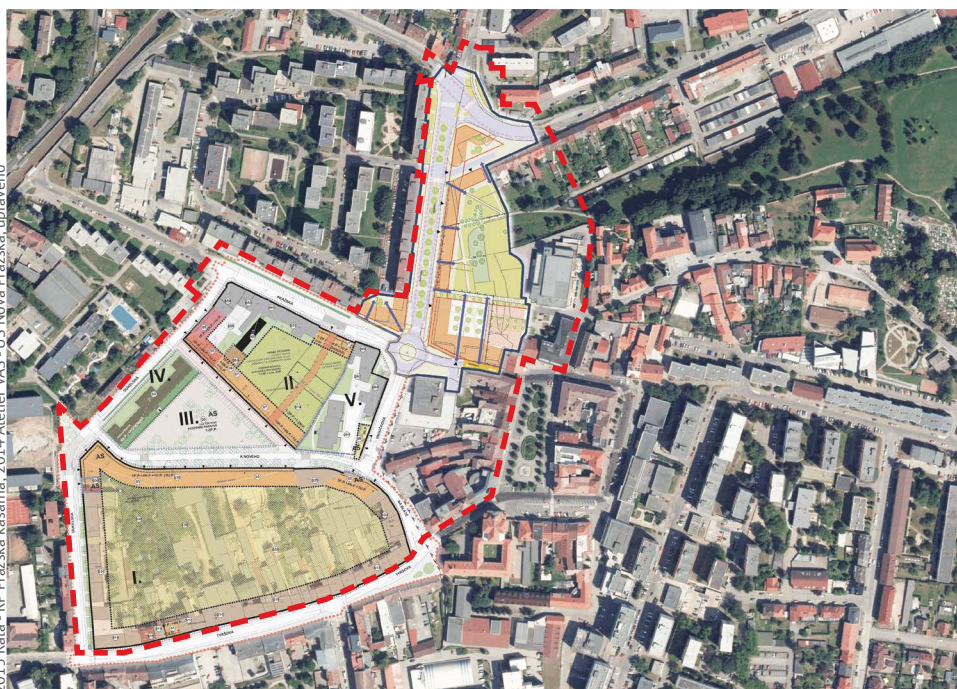
Později došlo k doplnění ulic Čechova, Dukelská a Vnoučkova, které území prokřivily. Do bloku nad Tyršovou ulicí byl vestavěn komplex Pražských kasáren.

2016 Ortofoto mapy, GIS

PRORAŽENÍ NOVÉ ULICE

Během minulého století došlo k demolici celého bloku pod Karlovem a k vestavění několika solitérů. Po roce 2000 se pak kasárny otevřely a byla skrze ně proražena ulice.

2013 Rala - RP Pražská kasárna; 2014 Atelier VAS - ÚS Nová Pražská - upraveno

PŘEDPOKLAD ZÁSTAVBY

Na území Pražských kasáren je zpracován regulační plán, který tu vytváří ohromné trojúhelníkové veřejné prostranství. Na ulici Nová pražská potom územní studie, která dostavuje zpět původní blok.

FOTODOKUMENTACE

ULICE S CHYBĚJÍCÍM BLOKEM | NOVÁ PRAŽSKÁ

Vlevo je sídliště Nová pražská, vpravo pak stromořadí a parčík, který vznikl na místě původního bloku domů s židovským hřbitovem ve vnitrobloku.

KULTURNÍ CENTRUM A RADNICE | NOVÁ PRAŽSKÁ

Pohled přes chybějící blok na Kulturní centrum na Karlově a na zadní trakt radnice. Parkoviště a schody jsou zázemím Kulturního centra při větších akcích a plesech.

KRUHOVÝ OBJEzd | NOVÁ PRAŽSKÁ

Pohled na chybějící nároží a kruhový objezd na křížení ulic Pražská, Nová pražská a Vnoučkova. Kruhový objezd nepůsobí městsky.

ŠIROKÁ ULICE S PARKOVIŠTĚM | PRAŽSKÁ

Původně normální stará ulice, jejíž jednu stranu nahradilo sídliště. Ulice se tím stala neúměrně širokou – její plošinu tvoří parkoviště.

PARKOVIŠTĚ VEDLE OBCHODNÍHO DOMU | VNOUČKOVA

Pohled mezi obchodní dům Hvězda a tržnici, která má být v blízké době zdemolována. Ulička podél tržnice se dál mění v pasáž na náměstí.

SOLITÉRNÍ PANELOVÝ DŮM | VNOUČKOVA

První panelový dům, za kterým měli následovat další, ale nestalo se tak. Uliční čaru drží dva malé stánky místo normálního domu, který by panelák pomohl odstínit.

NOVÝ DŮM V NOVÉ ULICI SKRZ KASÁRNY | KARLA NOVÉHO

Kvalita výstavby v nové ulici není nijak výrazná. Hned první dům nepůsobí městsky, je výrazně barevný a nedrží uliční čáru, kterou přesauje výrazně svými balkony.

BUDOVA BÝVALÉ PRAŽSKÉ KASÁRNY | KARLA NOVÉHO

Pohled na předprostor a budovu bývalých kasáren. Plánuje se její využití jako zázemí pro úřady a jako kanceláře.

MENDELOVA

PRAŽSKÁ

M. KUDERÍKOVÉ

JANA ŠVERMY

JIŘÍHO HORÁKA

150 m
NOVÁ PRAŽSKÁ

08

DUKELSKÁ

07

PRAŽSKÁ

KARLA NOVÉHO

VNOUČKOVA

DUKELSKÁ

03

JIRÁSKOVA

HUSOVA

POŠTA

JIRÁSKOVA

JIRÁSKOVA

50

ČLENĚNÍ

Území je typické rozpadlostí bloku. Nedá se tu často dohledat uliční čára nebo uzavření urbánního bloku.

To vede k nedefinovanosti veřejných prostranství. Nevíme pak, jestli se jedná o proluku nebo plácek, o náměstí nebo parkoviště.

Území je také narušené kruhovým objezdem a světelnou křižovatkou. Ta leží na křížení vnitřního obchvatu města a páteřní komunikace z centra do hlavní obytné části města.

VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

- 01 VELKÉ NÁMĚSTÍ
- 02 MALÉ NÁMĚSTÍ
- 03 PLÁCEK TYRŠOVA
- 04 RADNIČNÍ DVŮR
- 05 PARK KLÁŠTERKA
- 06 PARČÍK NOVÁ PRAŽSKÁ
- 07 PRAŽSKÁ KASÁRNA
- 08 PŘEDPROSTOR ŠKOLY

LEGENDA

- URBÁNNÍ BLOKY
- PROSTUPNOST BLOKŮ
- POTENCIÁL PROSTUPU
- ŘEŠENÉ ÚZEMÍ
- VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ
- PARKY A ZELEŇ

02

03

04

05

06

07

08

10

09

11

NOVÁ PRAŽSKÁ

PRAŽSKÁ

KARLA NOVÉHO

VNOUČKOVA

TYRŠOVA

DUKELSKÁ

PROBLÉMY

Největším problémem je absence hmoty domů a kvalita a urpořádání veřejných prostranství.

Území je prázdné a čeká na zastavění. Domy, které byly do struktury dostavěny jsou převážně solitérní a nekvalitní. Plochy křižovatek jsou předimenzované a nepůsobí městsky.

Problémem je i využití trojúhelníkového veřejného prostranství před budovou bývalých Pražských kasáren, které dnes slouží jako parkoviště a regulační plán tu stanovuje podzemní parkování a veřejné prostranství, které je větší než hlavní náměstí.

01

POPIS PROBLÉMŮ

- 01 ŠPATNÝ STAV KULTURNÍHO CENTRA
- 02 VELIKÁ PLOCHA DOPRAVNÍ KŘÍŽOVATKY
- 03 DEMOLOVANÝ BLOK OBYTNÝCH DOMŮ
- 04 VELIKÁ PLOCHA KRUHOVÉHO OBJEZDU
- 05 ŠPATNÉ ŘEŠENÍ OBCHODNÍHO DOMU
- 06 VELIKÁ PLOCHA PARKOVIŠŤ, PROLUK A KŘÍŽOVATKY
- 07 VÝRAZNĚ VYSOKÝ SOLITÉRNÍ PANELOVÝ DŮM
- 08 VOLNÁ PLOCHA PO DEMOLICI KASÁREN
- 09 NOVÝ NEKVALITNÍ DŮM, KTERÝ PORUŠUJE ULIČNÍ ČÁRU
- 10 PLOCHA PARKOVIŠŤE PO BÝVALÝCH KASÁRNÁCH
- 11 VELIKÁ PLOCHA ZELENĚ, KŘÍŽOVATKY A PŘEDPROSTORU

LEGENDA

- PARKOVIŠŤE
- PLOCHY KŘÍŽOVATEK
- ŘEŠENÉ ÚZEMÍ
- DOMY K OBNOVĚ
- PLOCHY PRO ZÁSTAVBU

DUKELSKÁ

PRAŽSKÁ

NOVÁ PRAŽSKÁ

KARLA NOVÉHO

INOUCKOVA

TYRŠOVA

14

12

13

11

08

09

10

15

05

06

07

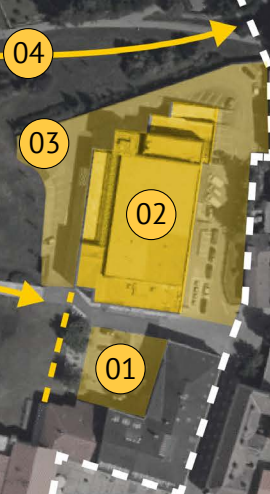
POTENCIÁLY

Největším potenciálem je **dostavba hmoty, dotvoření centra města a tím i změna obrazu města jako celku v očích místních i návštěvníků.**

Dalším důležitým potenciálem je pak vytvoření kvalitních veřejných prostranství, průchodů skrz bloky pojednání již stávajících veřejných prostranství.

Dále je to i obnova zastaralých nebo nekvalitně provedených budov a jejich začlenění do struktury města.

A nakonec i využití ducha místa a jeho historických souvislostí a odkazů.

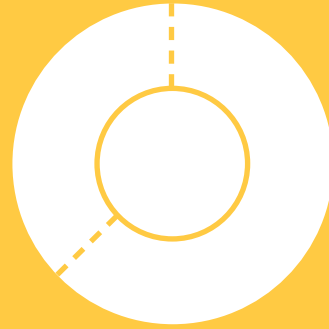

POPIS POTENCIÁLŮ

- 01 OBNOVA A DOSTAVBA RADNIČNÍHO DVORA
- 02 REKONSTRUKCE KULTURNÍHO CENTRA
- 03 VYUŽITÍ PROSTRANSTVÍ KOLEM KULTURNÍHO CENTRA
- 04 PROPOJENÍ CENTRA S PARKEM KLÁŠTERKA
- 05 VYUŽITÍ OKOLÍ ŽIDOVSKÉHO HŘBITOVA
- 06 PROPOJENÍ CENTRA S VRCHEM KARLOV
- 07 HISTORICKÁ STOPA ŠPITÁLNÍHO KOSTELÍKU A POTOKA
- 08 HISTORICKÁ STOPA ODSTRANĚNÉ SYNAGOGY
- 09 PROPOJENÍ PLÁCKU A NÁMĚSTÍ POMOCÍ NOVÉ PASÁŽE
- 10 OBNOVA A VYUŽITÍ HISTORICKÉHO PLÁCKU
- 11 PROPOJENÍ NOVÉ ULICE A SÍDLIŠTĚ
- 12 DRUHOTNÉ PROPOJENÍ SÍDLIŠTĚ A NOVÉ ULICE
- 13 VYUŽITÍ VEŘEJNÉHO PROSTRANSTVÍ NEBO ZÁSTAVBA
- 14 VYUŽITÍ BUDOVY BÝVALÝCH KASÁREN
- 15 PROPOJENÍ NOVÉ ULICE A MĚSTSKÉ TŘÍDY

LEGENDA

- POTENCIÁL PROPOJENÍ
- DOPLNĚNÍ ULIČNÍ ČÁRY
- ŘEŠENÉ ÚZEMÍ
- VÝZNAMNÉ DOMY
- VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

VI**ZE**

VIZE MĚSTA

Město těží ze své výhodné polohy a ze svého zajímavého okolí. Zároveň k tomu přidává i svoji jedinečnost. Hledá čím má být – Město s vysokou školou? Město pro život? Kulturní a umělecké město? Město s bohatou historií? Město pro sportovce a turisty?

Svébytnost města se skládá z více elementů. Město pro život a město dobře napojené na krajinu by to mělo být vždy. A jako specialita města se jeví vhodná kombinace kultury a vzdělanosti, kterou se město dnes trochu prázdně pyšní.

A.

MĚSTSKOST A OBYTNOST

Můžete se projít skrz centrum města, kde jsou příjemná zákoutí, místa k posezení, uličky a pasáže. Můžete si doplnit vodu z pítka, sednout si pod strom a pozorovat hrající si děti. Centrum je rušné a intenzivní. Obyvatelé města jsou na nějak hrdí a návštěvníci se tu cítí příjemně a rádi se vrací. Obyvatelé mají rádi svůj dobře zpracovaný městský park, využívají ho. A stejně tak rádi si dělají kratší či delší výlety do okolní krajiny, která je na město skvěle napojena.

B.

KULTURA A KULTIVOVANOST

Jako obyvatel Benešova mám na výběr z mnoha kvalitních kulturních akcí a mám i prostory, kam si můžu jít v klidu posedět s dalšími lidmi. Lidé z celého regionu i z celého kraje jezdí do města na dobré výstavy, které jsou jak v galeriích tak v ulicích. Benešov je kulturním městem, které se kultivovaně propaguje, a to jak virtuálně tak svým kultivovaným fyzickým prostředím.

C.

SVÉBYTNOST

Jako návštěvník přijíždím do hrdého a svébytného města, které má jasnou vizi a směřuje k ní. Nepřijíždím za Konopištěm, ale jedu se podívat do Benešova a na Konopišti se cestou stavím. Jedu se podívat do příjemného obytného města, ve kterém najdu i několik zajímavých atrakcí, které jsou svázány s jeho historií. V protikladu k tomu jsou i kvalitní moderní stavby, veřejná prostranství i umění v ulicích i galeriích.

VIZE ÚZEMÍ

Území má bohatou historii, která je někde více patrná a někde méně. Spoustu z ní zmizelo spolu s demolicemi za minulého režimu. S nimi zmizel i základní charakter území, kterým byly nižší městské domy s uzavřenou uliční čarou a velké bloky. Území se stalo nedefinovanou sérií prostorů bez jasných bloků nebo prostranství.

Vizi je částečné navrácení původních kvalit a doplnění nových. Především jde o intenzitu a městskost, která je následována kvalitní sérií veřejných prostranství, která jsou obytná a dobře napojená na své okolí.

1. IDENTITA A KOMPAKTNOST

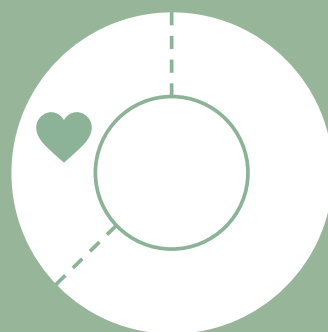
Dostavba struktury centra výrazně pohne celkovým obrazem města. Nemocné a rozbité centrum bude opraveno a vyléčeno. Sebevědomí občanů vzroste. Budou bydlet ve svébytném krásném městě, které využilo nevhodných demolicí a na jejich troskách dostavělo moderní intenzivní městské centrum. Novou identitou města není rozbitost, ale kvalitní a obyvatelné moderní centrum města, které jinde nemají.

2. KVALITA A OBYVATELNOST

Kvalitní návrh doplnění struktury centra je následován kvalitními domy a kvalitními veřejnými prostranstvími, která jsou vytvořená z kvalitních materiálů. V území je rozmístěn dostatek zeleně i mobiliáře a ulice a náměstí jsou tak přístupná všem i obyvatelná pro všechny. Obyvatelnost platí i pro přilehlé domy, které mají soukromé zahrady jsou správně zasazeny do městské struktury.

3. NAPOJENÍ A PROSTUPNOST

Lokalita centra, které je využívána velkým množstvím lidí má vyšší nároky na berbariérovost a prostupnost. Bloky obsahují sekundární prostupnost, uličky a pasáže. Celé území je dostatečně napojeno na okolí a na náměstí. Stejně tak je dobře napojené na park Klášterka a dál do krajiny. Cyklostezky procházejí skrze území a prokrvují ho. Chodci i cyklisté se tu cítí s auty bezpečně a nezahlceně.

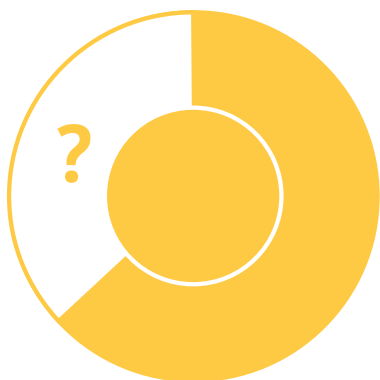
NÁVRH

An architectural rendering of a market square. The central feature is a large, rectangular structure made of green, textured panels, resembling copper or weathered metal. The top edge of this structure has the words "MĚSTSKÁ TRŽNICE" inscribed in white, uppercase letters. The structure is supported by several thick, square green columns. In the foreground, there is a large, shallow, circular fountain with a dark, metallic finish. The ground is paved with a mix of rectangular and circular cobblestones. The background shows a plain, light-colored wall under a blue sky with scattered white clouds. Green foliage is visible in the upper corners of the frame.

MĚSTSKÁ TRŽNICE

tržní plácek na blátě

DĚRAVÉ CENTRUM

Benešov přišel o velikou část své základní urbanistické struktury během posledních 50ti let – z původní struktury zůstaly jen kulisy. Spolu s tím se změnil i obraz města. Způsob pohlížení na město pak ovlivňuje to, jak se k němu lidé chovají. Při nečitelné základní struktuře neví, co je neudržovaný parčík a co proluka.

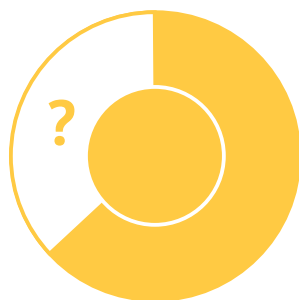

SMĚŘOVÁNÍ ENERGIE

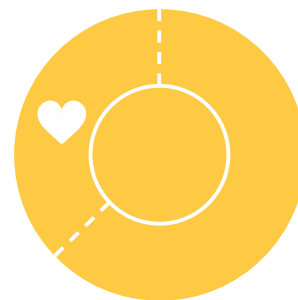
Město investuje energii do rozvoje a rozpíná se do krajiny. Je důležité energii směřovat do centra a ne do okrajů města. Vytváří to mnohem větší společenskou hodnotu ve výsledku a je to ekonomičtější. Dostavba struktury městského centra významně ovlivní podobu obrazu celého města.

1950

1990

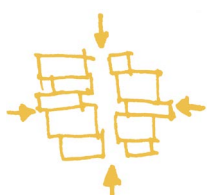
2030

cíl

Doplnit strukturu městského jádra tak, abych vytvořil městské a charismatické centrum, se kterým se občané i návštěvníci budou identifikovat a vyzdvihnout charakter jednotlivých bloků a prostranství. Zároveň bude tak čitelné, aby lidé věděli jak s ním pracovat a jak se v něm orientovat. Chci poukázat na to, že směřovat pozornost do centra města je důležité.

městskost

Červenou nití návrhu je téma městskosti – těžko pojmenovatelný soubor mnoha vlastností fyzického i mentálního prostředí města. Městskost spočívá v intenzitě osídlení, která se pak propisuje do tvarosloví prostranství, materiality i urbanistických forem. Jejím dalším znakem je rozmanitost výše zmíněného.

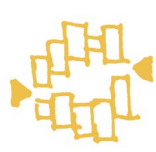
intenzita

prostupné bloky

křivolaké uličky

sousedství a dvory

solitérní stromy

obytnost

brány a průjezdy

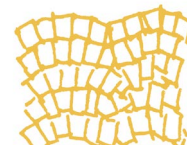
průchody a pasáže

zdi a zídky

průhledy

kvalitní materiály

kvalitní detaily

rozmanitost míst

rozmanitost rozhraní

rozmanitost průchodů

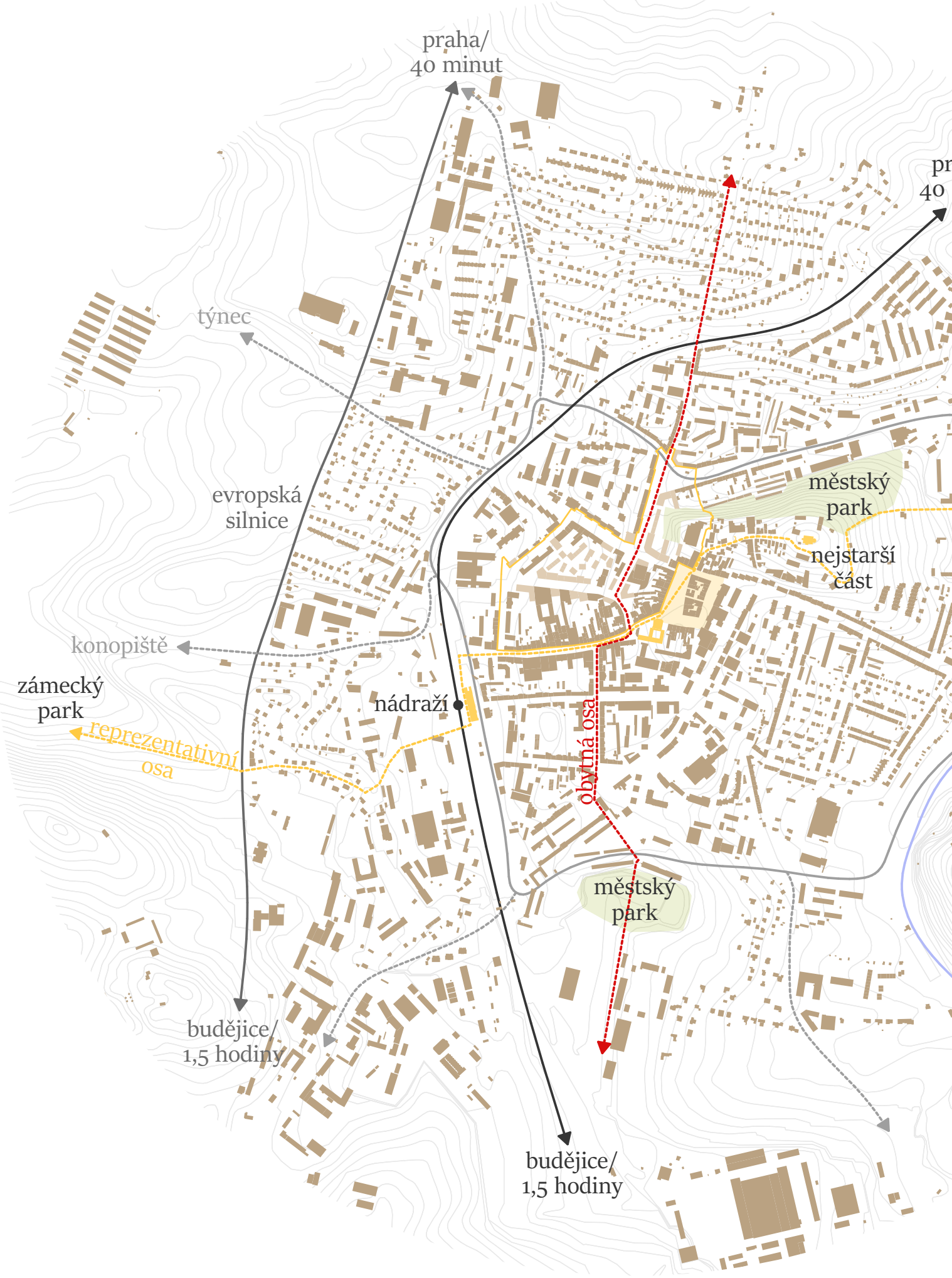
prvky interakce

prvky orientace

pohodlnost pohybu

praha/
40 minut

pr
40

týnec

evropská
silnice

městský
park

nejstarší
část

konopiště

zámecký
park

nádraží

obytňá osa

reprezentativní
osa

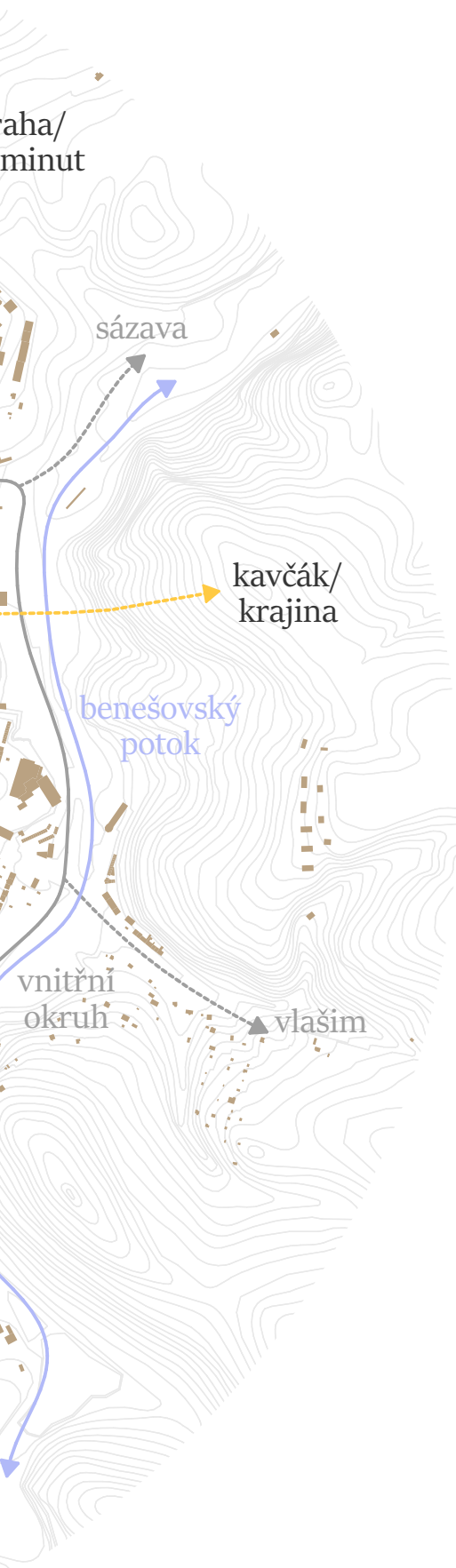
městský
park

budějice/
1,5 hodiny

budějice/
1,5 hodiny

kontext

1:10 000

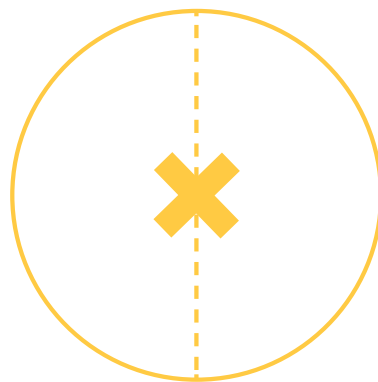

kontext

Město rostlo od vrchu Karlov, směrem k náměstí, ze kterého vybíhalo 5 ulic, podél kterých se celé město rozvíjelo. To definovalo i veliké rozměry stávajících bloků, které původně bloky nebyly, ale byly jen prostorem mezi dvěma ulicemi. To generuje sekundární prostupnost bloků.

Centrum města má těžiště v náměstí a v ulici Vnoučkova. Bylo narušeno rozsáhlými asanacemi, které skončili vestavbou dvou velikých sídlišť. Plány nebyly dokončeny a spolu s uvolněním Pražských kasáren vzniklo v centru města spousta volného a nedefinovaného prostoru.

Centrum sousedí s Klášterkou, městským parkem, skrz který je napojení až do volné krajiny. Stejně tak skrz něj prochází reprezentační osa od Konopiště, přes nádraží, městskou třídu, náměstí, nejstarší část až na Kavčák a do krajiny. Ze severu k jihu ho pak protíná živá každodenní městská páteř, která napojuje a bude napojovat největší obytná části města.

Městský okruh je přeřatý spojnici, která prochází obytnou páteří města. Spojnici ruším a nahrazuji jednosměrkami, které umožní vytvoření většího prostoru pro chodce.

území

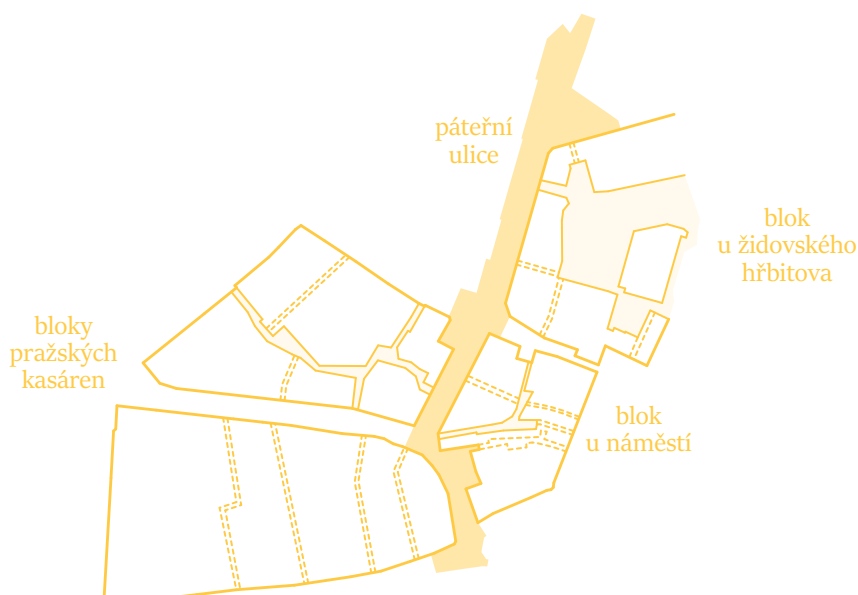
Díky uvolnění areálu pražských kasáren a asanacím za minulého režimu zůstalo z centra jen část náměstí a pár ulic. Díra, která tu zůstala je mé řešené území.

To sousedí s náměstím, je napojené na městský park Klášterka i na nádraží. Protíná ho páteřní ulice v ose Vnoučkova–Nová pražská, která napojuje centrum a obytnou část na severu města a v budoucnu bude napojovat i velkou obytnou část na jihu v Táborských kasárnách. Tato páteř se skládá z různých charakterů ulic – obrátů, jejichž charakter podporuji. Na ní jsou navěšené městské instituce – spolkový dům, městský úřad nebo domov pro seniory. Ty generují pohyb a energii kolem sebe. Potom na ní navazují rozmanitá veřejná prostranství, která podporují zastavení a setkávání. Z páteře se potom dá odbočit na další zásadní ulice města. Na páteři jsou navěšené tři bloky – blok pražských kasáren, blok u náměstí a blok u židovského hřbitova.

přístup

Návrh je z hlediska struktury velice pragmatický a citlivý. Nebourám žádné domy, nezaslepuji okna. Používám záměrně konzervativní formy a archetypy, protože ve městě je jich veliký nedostatek. Lidé jsou na ně zvyklí, dokáží se v nich orientovat, identifikovat se s nimi a vědí jak s nimi zacházet.

Úmyslně rozporuji územní plán, uzemní studii a regulační plán, které jsou na řešené území zpracovány. Chci ukázat alternativní možnost zástavby, která je z velké části reálná a kromě základního vymezení a základních regulací vytváří i silné charaktery a silnou atmosféru ve vnitroblocích i ve veřejných prostranstvích. Návrh může sloužit pro vedení města jako podklad pro další přemýšlení rozvoji centra města.

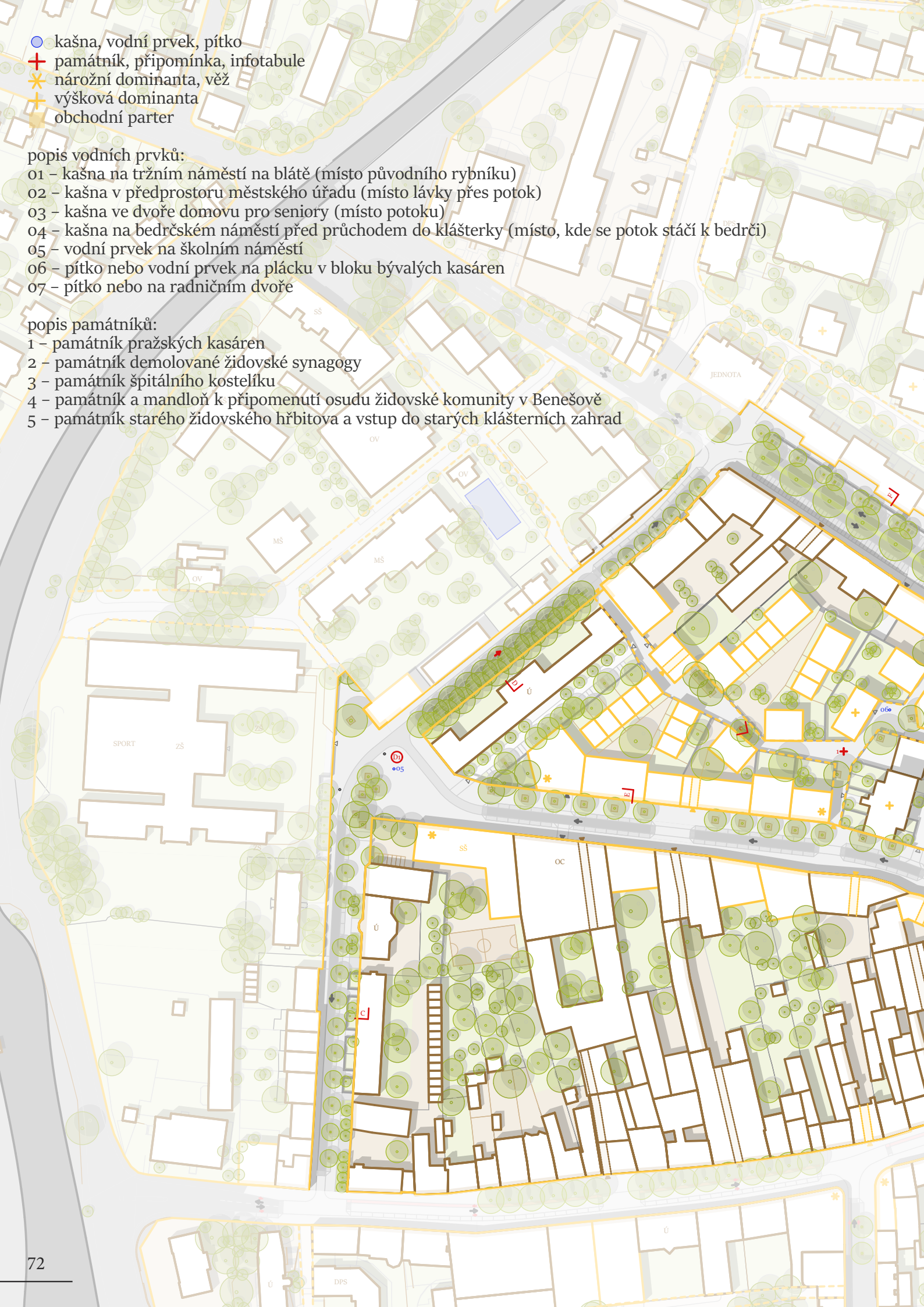
- kašna, vodní prvek, pítko
- ✚ památník, připomínka, infotabule
- ✖ nárožní dominantanta, věž
- ✚ výšková dominantanta
- ✚ obchodní parter

popis vodních prvků:

- 01 – kašna na tržním náměstí na blátě (místo původního rybníku)
- 02 – kašna v předprostoru městského úřadu (místo lávky přes potok)
- 03 – kašna ve dvoře domovu pro seniory (místo potoku)
- 04 – kašna na bedrčském náměstí před průchodem do klášterky (místo, kde se potok stáčí k bedřči)
- 05 – vodní prvek na školním náměstí
- 06 – pítko nebo vodní prvek na plácku v bloku bývalých kasáren
- 07 – pítko nebo na radničním dvoře

popis památníků:

- 1 – památník pražských kasáren
- 2 – památník demolované židovské synagogy
- 3 – památník špitálního kostelíku
- 4 – památník a mandloň k připomenutí osudu židovské komunity v Benešově
- 5 – památník starého židovského hřbitova a vstup do starých klášterních zahrad

hlavní situace návrhu

1:2 000

3000
obyvatelé
stav

5500
obyvatelé
návrh

70 000
plocha pro chodce
stav /m²

72 000
plocha pro chodce
návrh /m²

730
parkování
stav

850
parkování
návrh

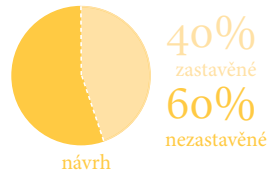
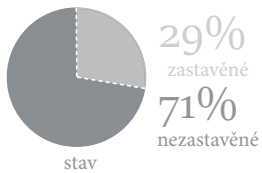
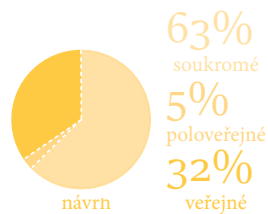
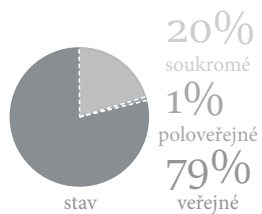
30 000
plocha pro řidiče
stav /m²

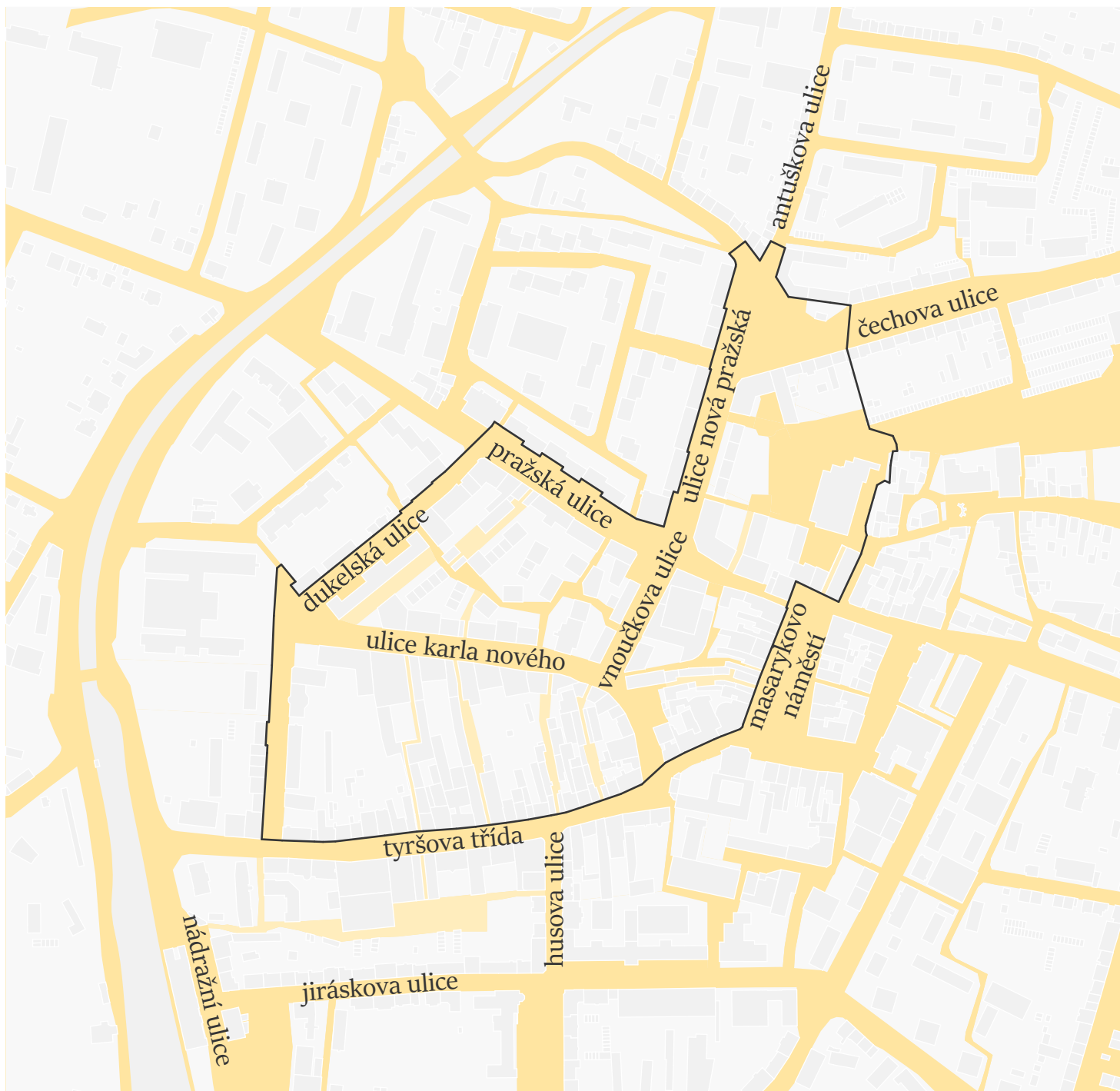
14 000
plocha pro řidiče
návrh /m²

220
stromy
stav

310
stromy
návrh

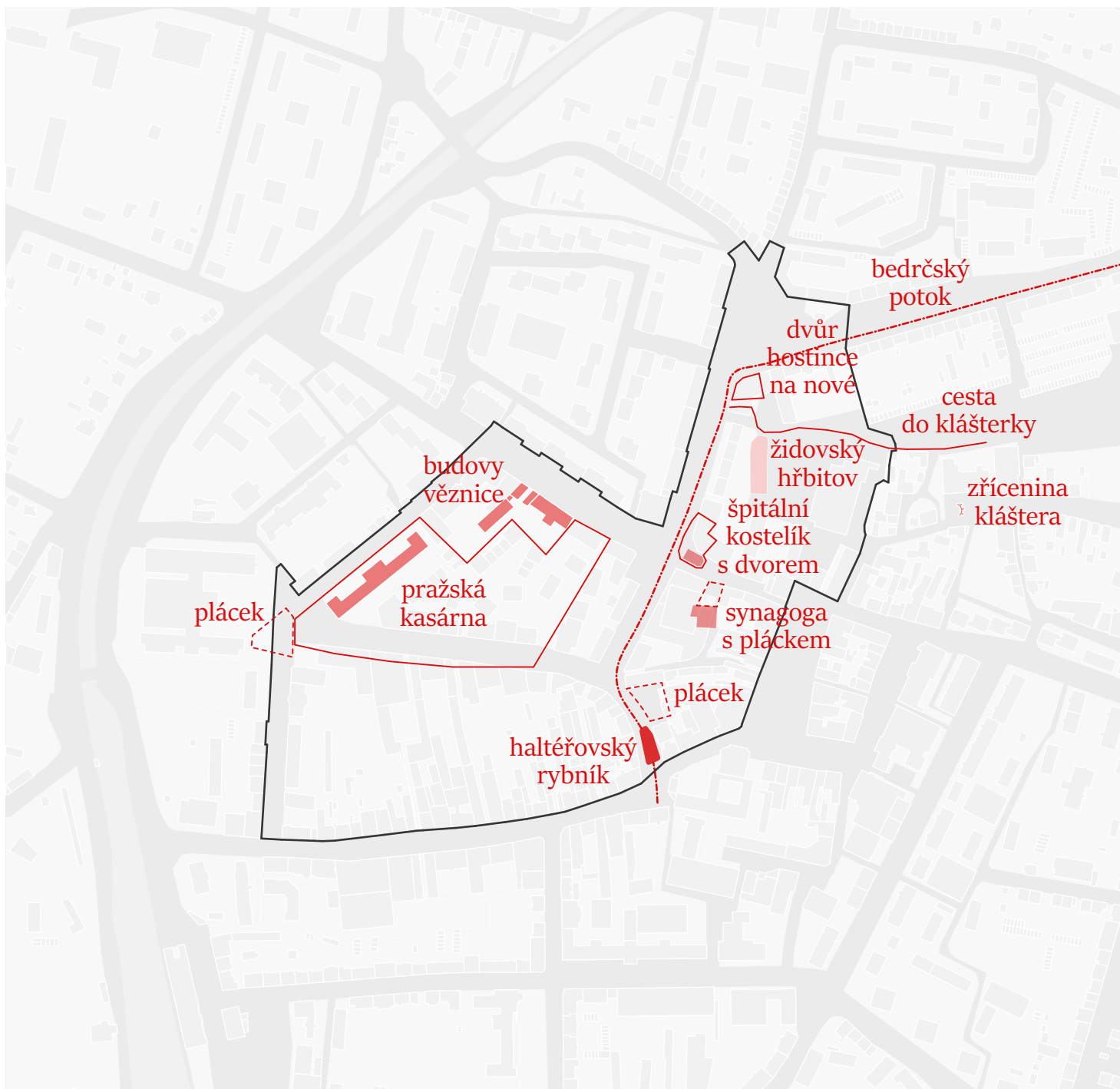
ulice, průchody a pasáže

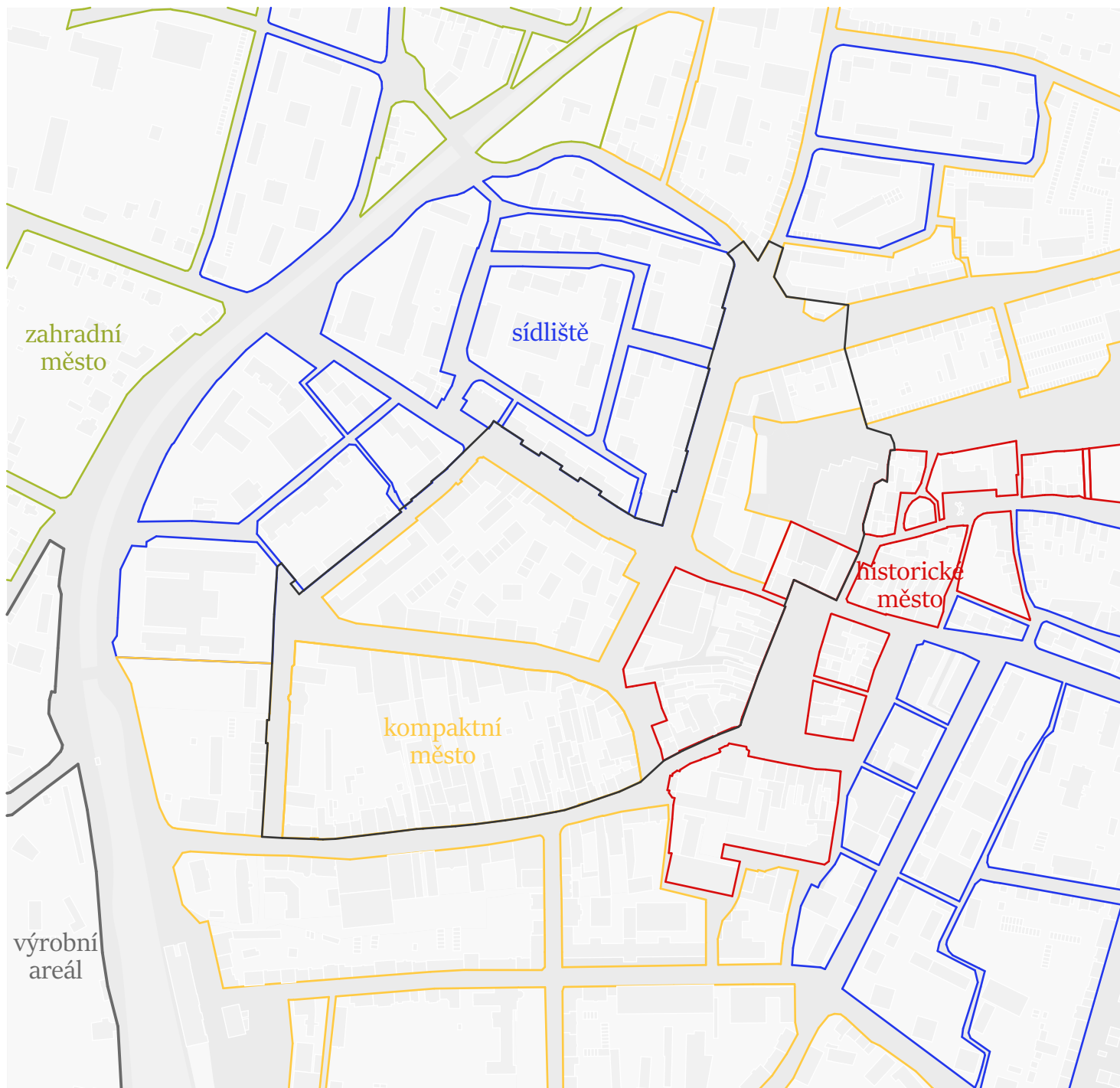
typologie veřejných prostranství

parky a zelená prostranství

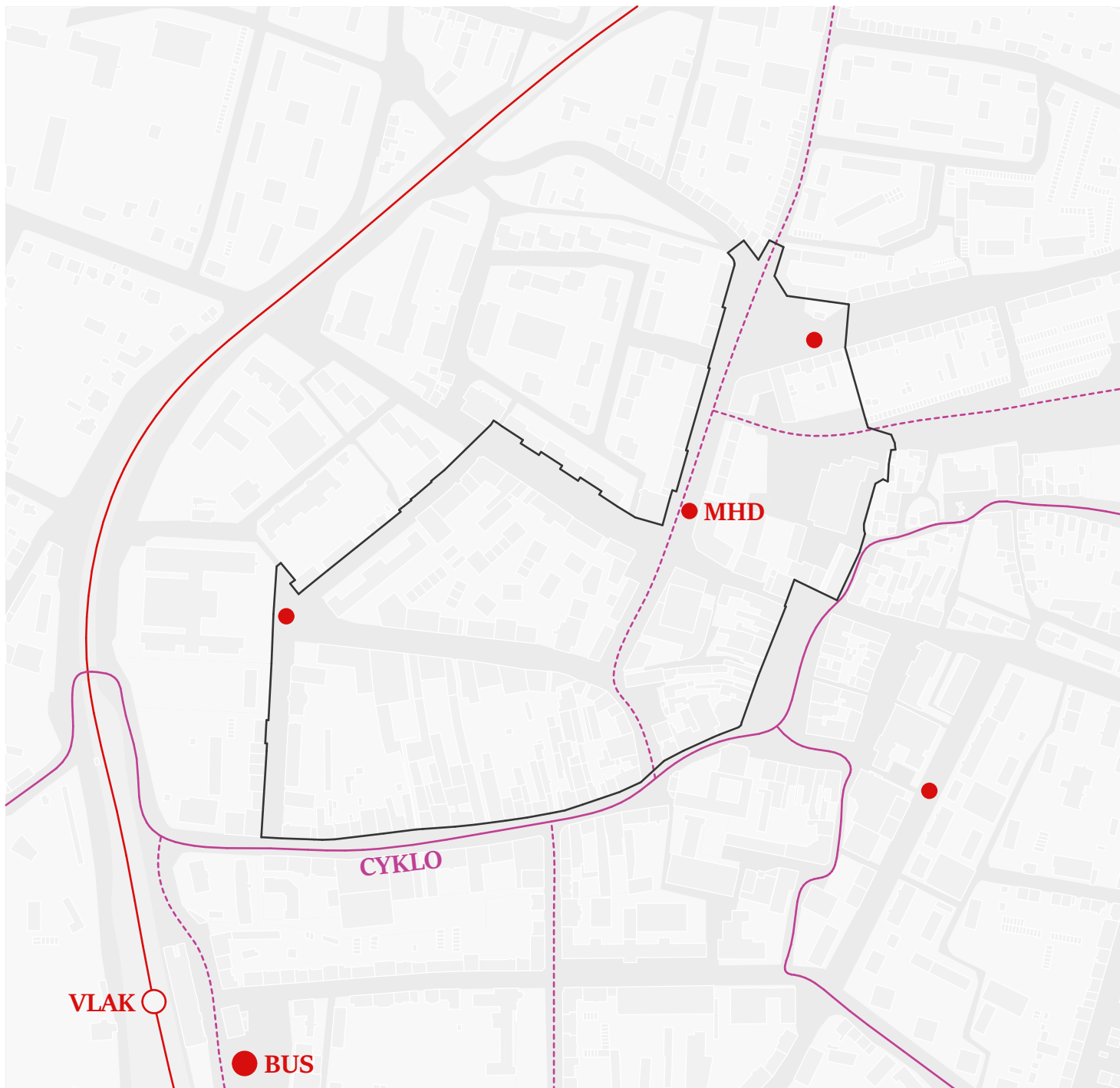
historické stopy

druhy městských struktur

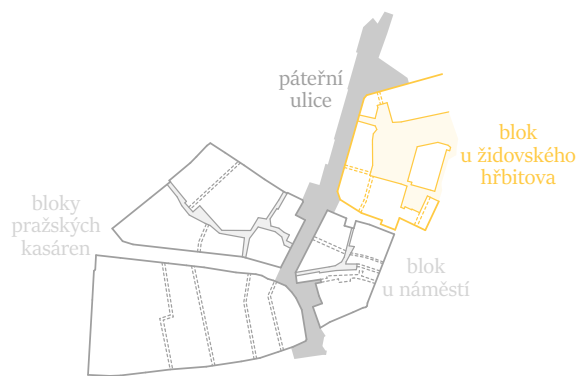
automobilová doprava a parkování

hromadná doprava a cyklo

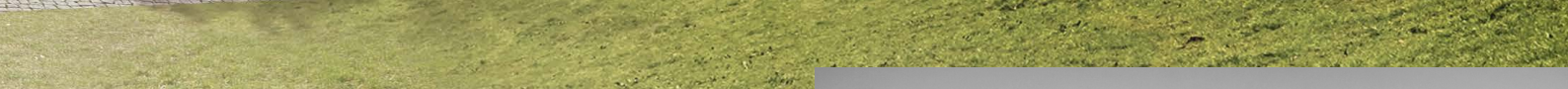
TÉMATA

BLOK U ŽIDOVSKÉHO HŘBITOVA

b – pohled k židovskému hřbitovu

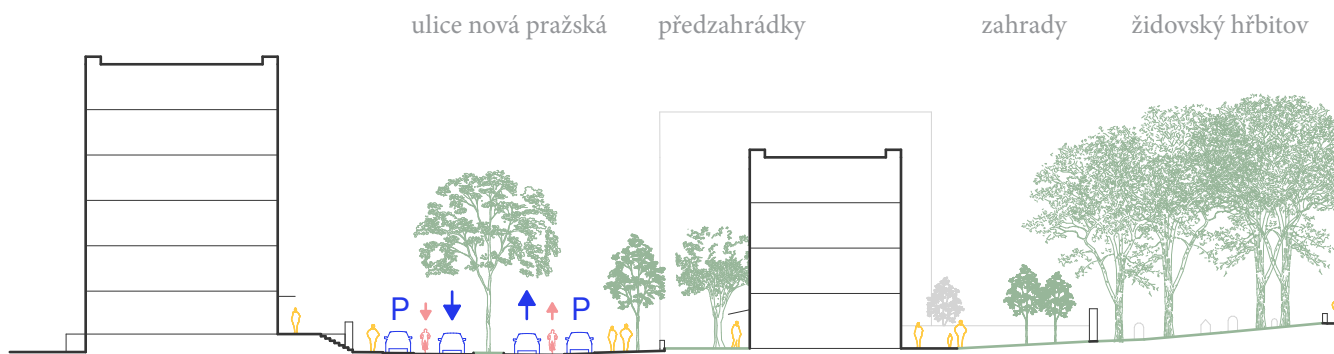

situace bloku u hřbitova

1:1 000

schéma vstupů do klášterky

A-A – řez židov

1:5

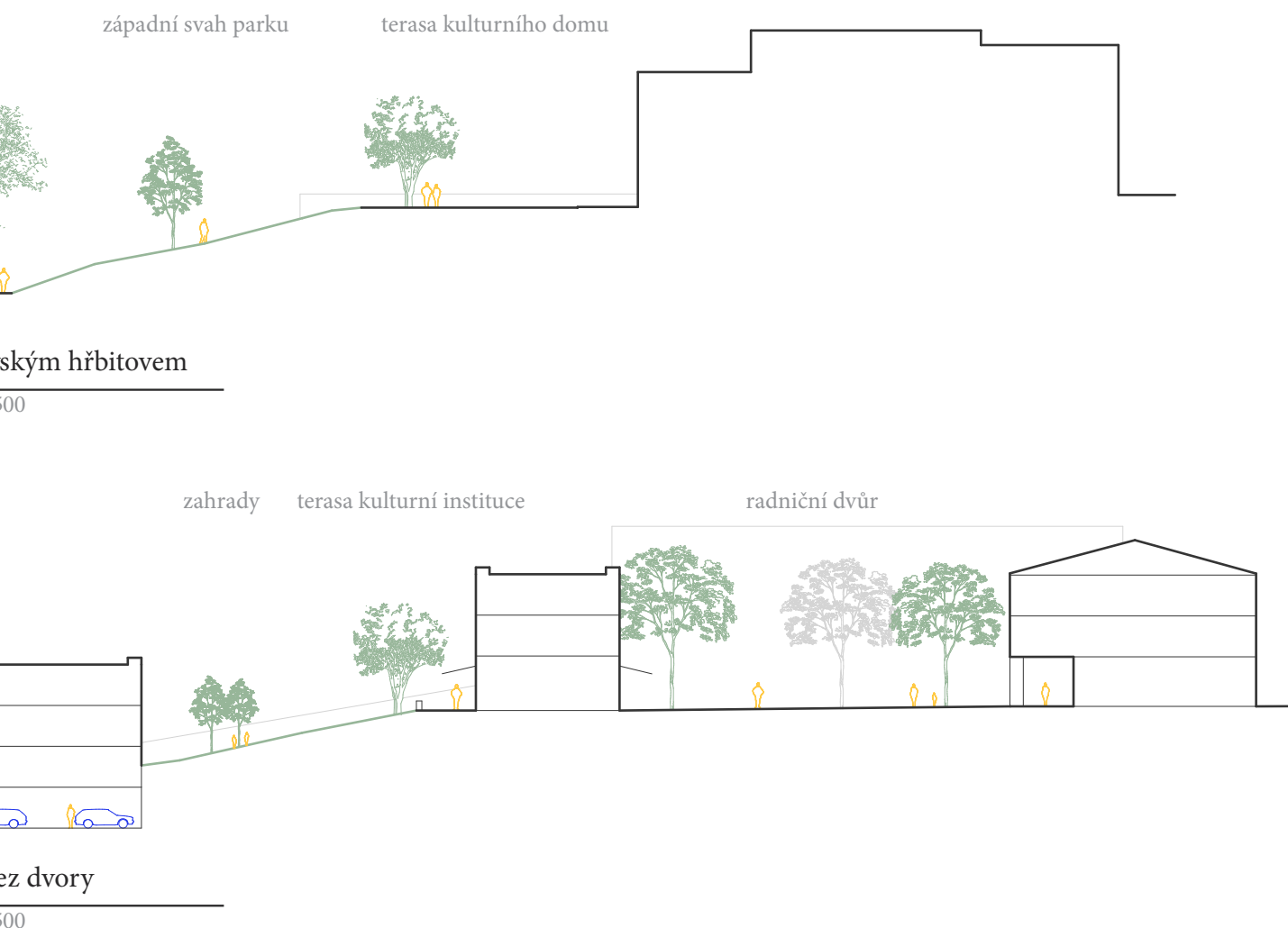
B-B – řez

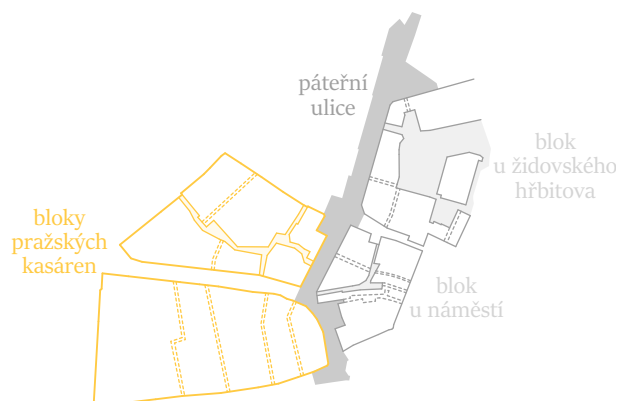
1:5

charakteristika

Neuzavřený blok kolem starého židovského hřbitova je specifický tím, že do něj vniká klín vrchu Karlov spolu s městským parkem Klášterka. Park tu začíná a končí a napojuje centrum města na volnou krajinu. Klášterka – původně sady přiléhající k faře, byli vždy uzavřené. Židovský hřbitov se nacházel ve vnitrobloku mezi svahem a zástavbou ulice Nová pražská. Po asanacích za minulého režimu zůstal hřbitov i park obnažený.

Návrh blok opět dotváří a uzavírá. Na rozích bloku jsou větší stavby s dvory, mezi kterými je napnutá nižší zástavba. Park je napojen pomocí průchodů skrz domy a uličkou, která vychází z ulice Nová pražská. Židovský hřbitov má dva předprostory – severní je v místě původního vstupu a jižní je nově navržený. Následuje terasa kolem kulturního domu, která je zakončením Klášterky a zároveň poskytuje možnost příjemného posezení na jiho-západním svahu. Prostranství doplňuje radniční dvůr, který je dotvořen pomocí kulturní instituce, která ho uzavírá ze západu.

BLOKY PRAŽSKÝCH KASÁREN

c – ulička skrz blok kasáren

OV

OV

MŠ

Ú

D1
05

E

SŠ

OC

Ú

C

situace bloku pražské kasárny

1:1 000

detail školního náměstí

charakteristika

Blok pražských kasáren byl před několika lety rozdělen novou ulicí Karla Nového, která otevřela území kasáren veřejnosti a pomalu se stává obchodní ulicí. Nově vznikly dva bloky – u Tyršovy ulice a blok přímo pražských kasáren. První je charakterizován přímými prostupy z Tyršovy ulice, ve kterých jsou vestavěné další prodejní plochy. Díky nestandardní velikosti bloků (250x100 m) tak dochází k vytváření paralelních ulic v průchodech. Druhý blok nese několik specifík – je téměř celý prázdný, v majetku města a celý leží přesně na území kasáren. Dovoluje to v návrhu být velkorysejší a uvažovat o specifickém druhu sekundární prostupnosti i o specifické organizaci území.

Blokem prochází ulička, která spojuje čtyři základní směry prostupnosti. Zástavba je tvořena vyššími domy po obvodu, které doplňují nižší bytové a řadové domy uvnitř. Specifikem je potom vyšší zástavba kolem solitéru panelového domu, která má dům opticky zmenšit a sebrat mu jeho dominantní pozici v městském panoramatu.

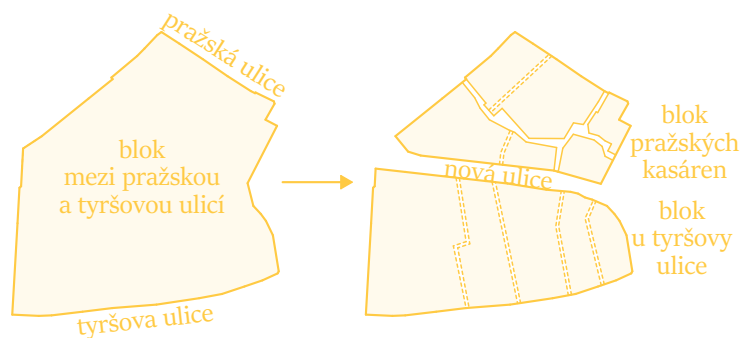
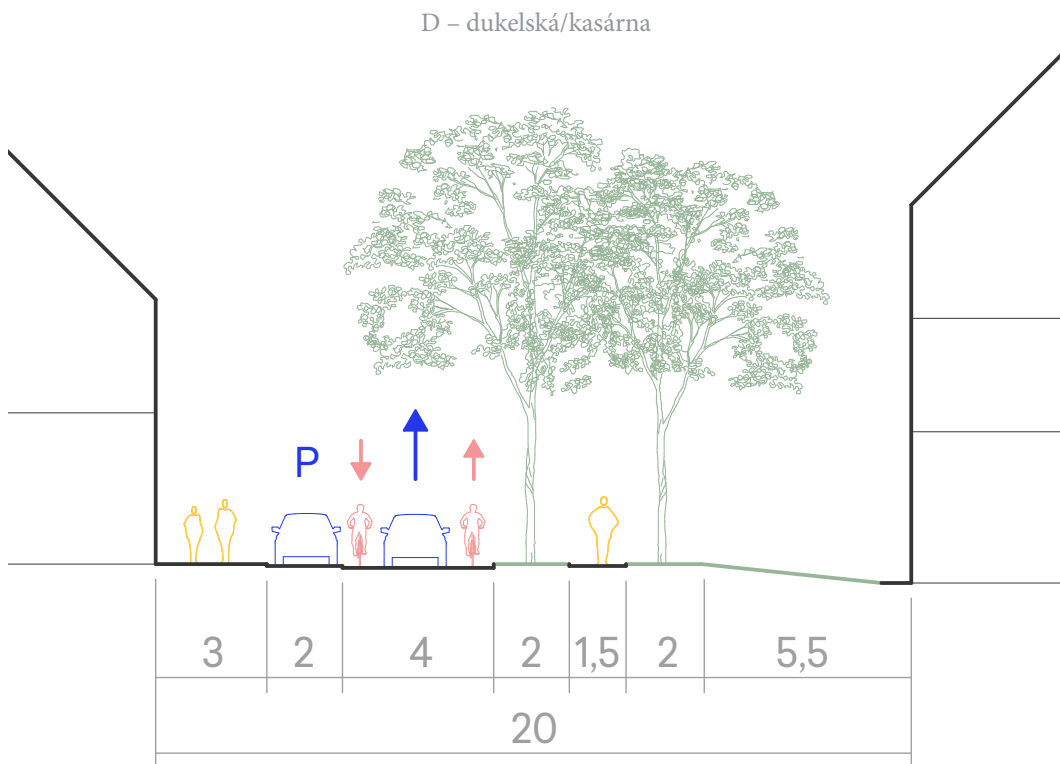
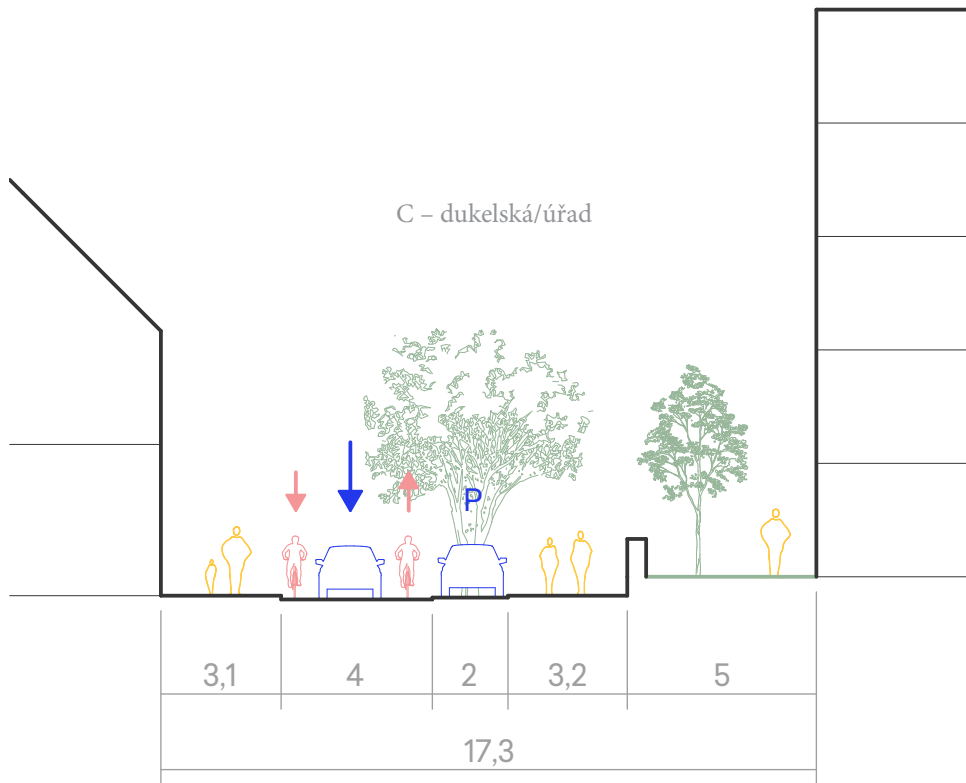
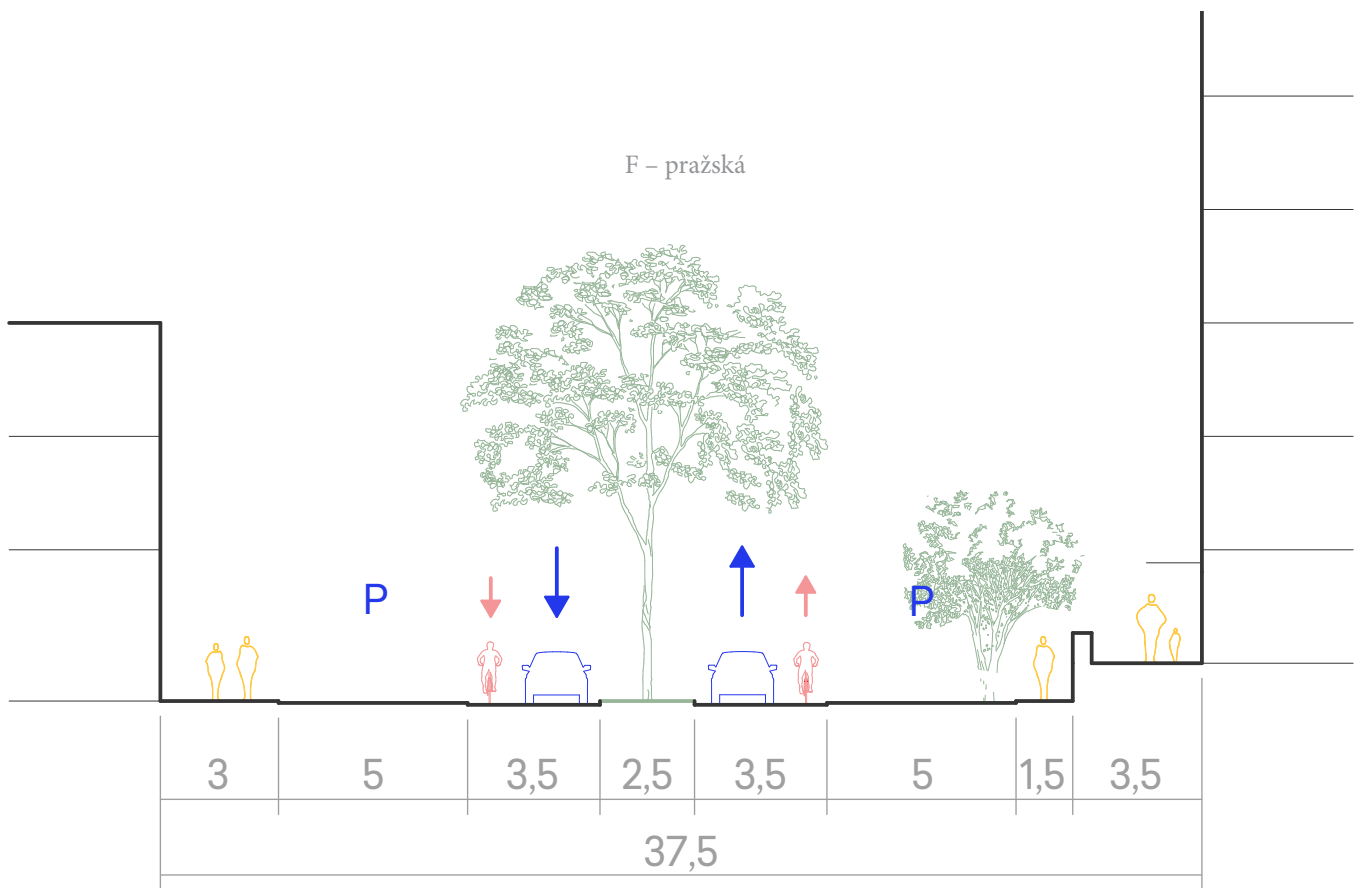
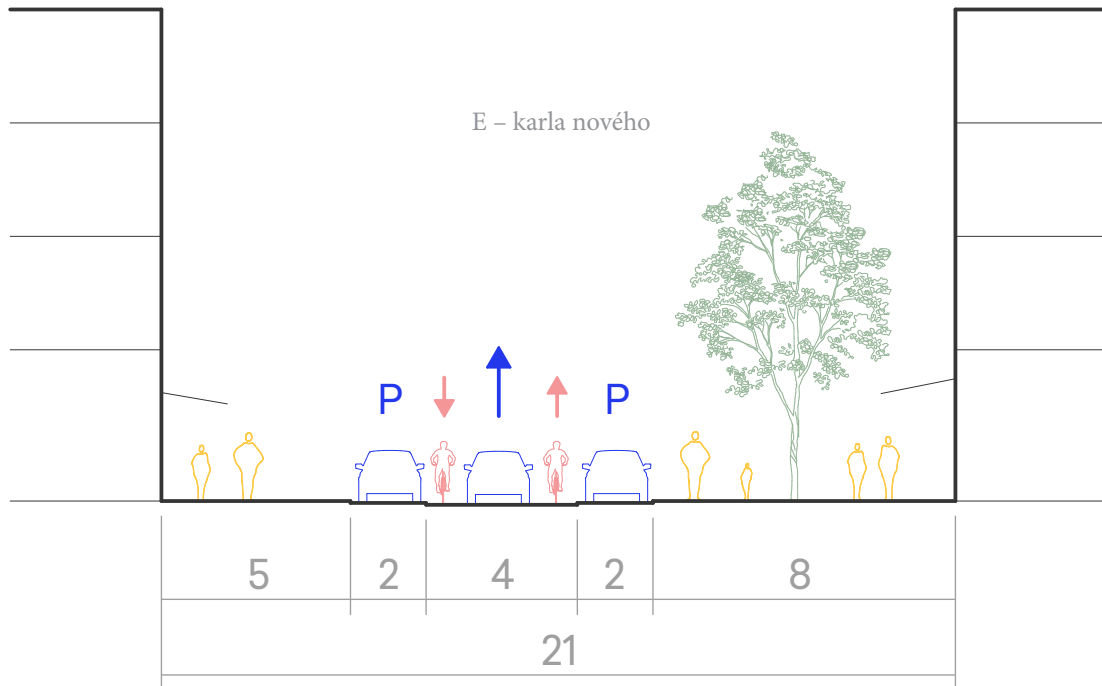

schéma rozdělení bloku

uliční řezy

1:200

BLOK U NÁMĚSTÍ

MENU

e - pasáž u moštárny

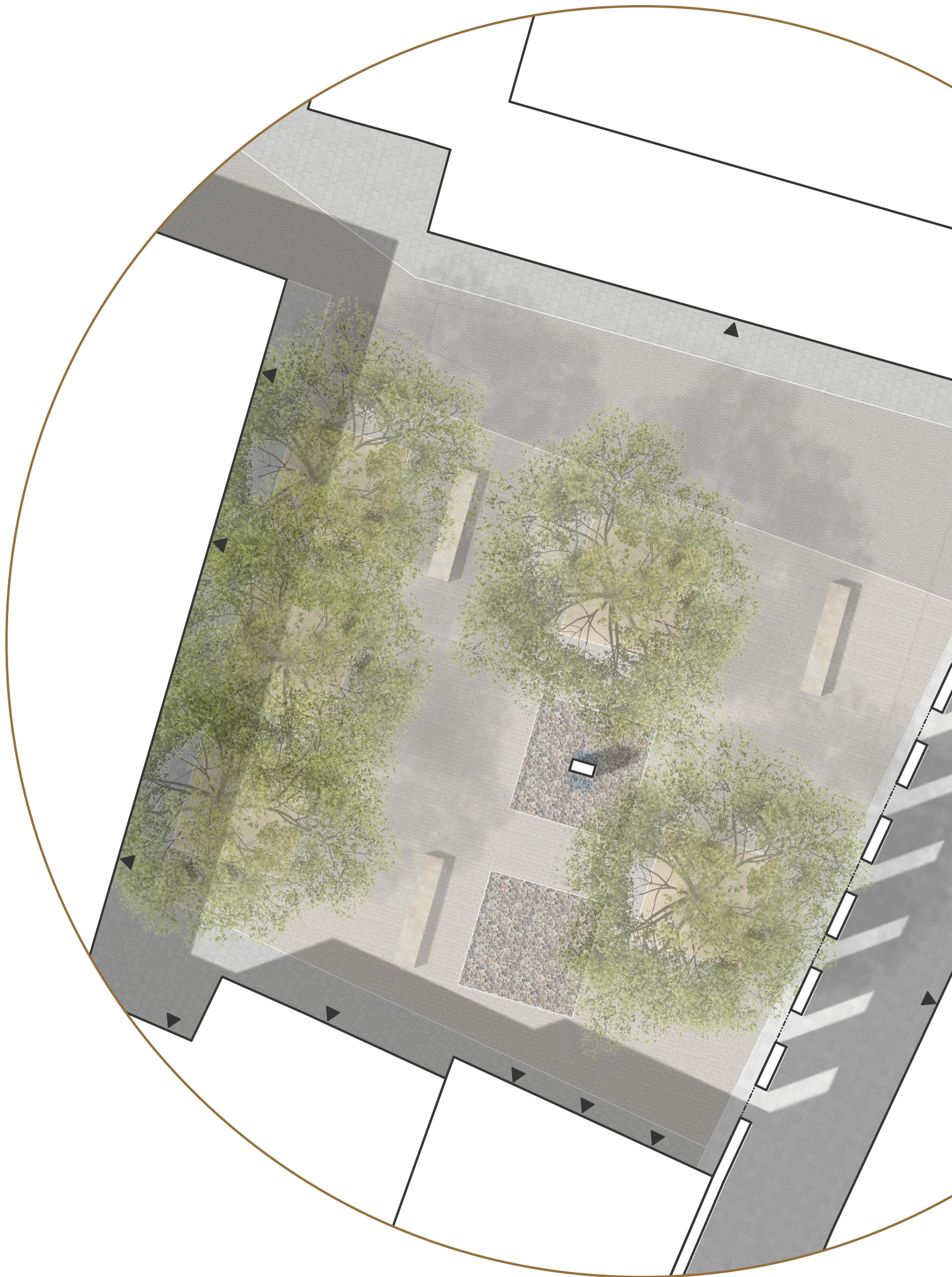
situace bloku u náměstí

1:1 000

DPS

KOSTEL
SV. ANNY

PIARISTICKÁ
KOLEJ

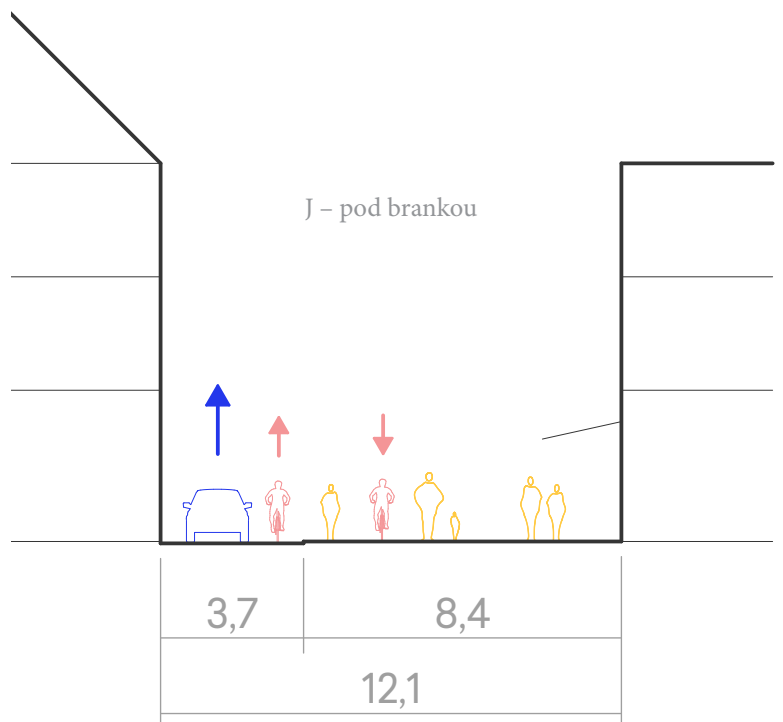
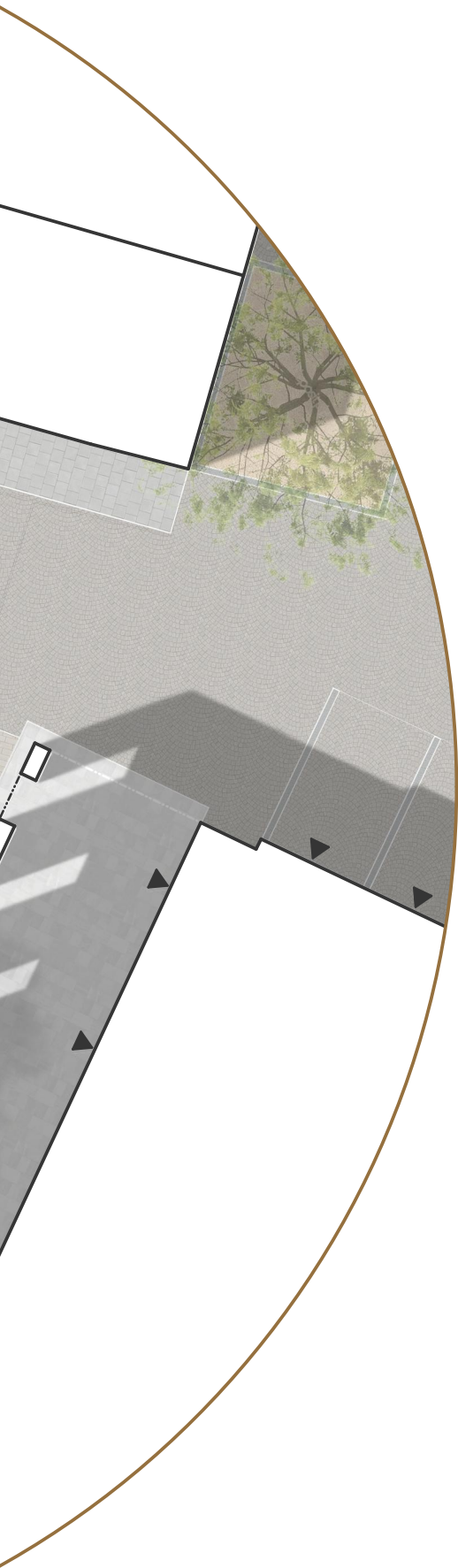
detail radničního dvoru

1:200

charakteristika

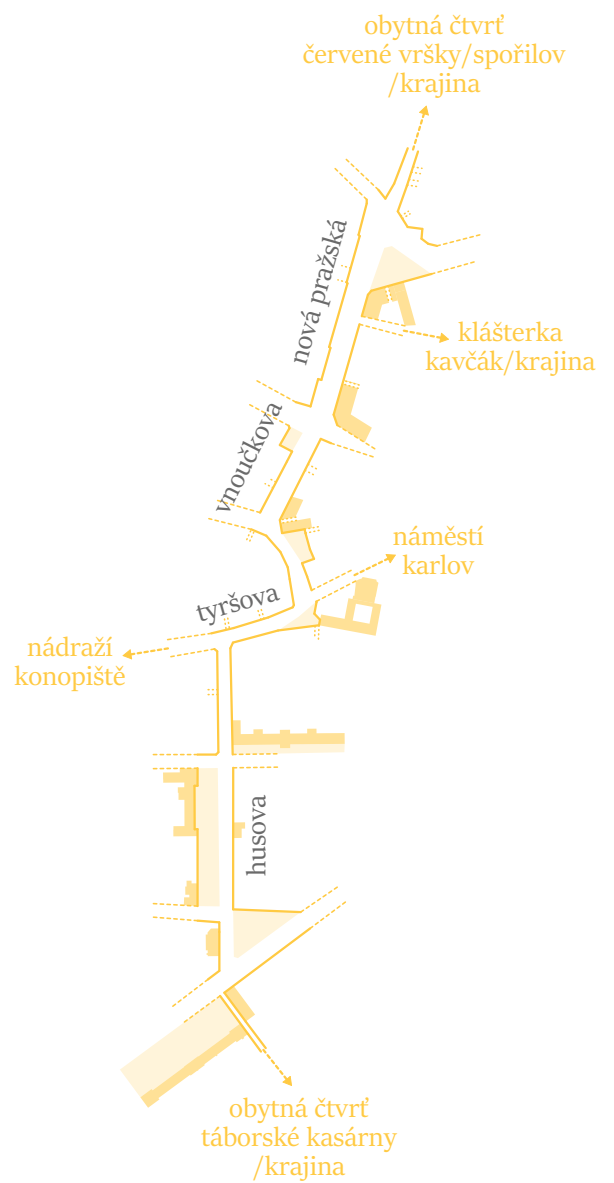
Úzká parcelace a dlouhé stodoly domů na náměstí původně pronikaly až do ulice Vnoučkova. Do drobné struktury starého města byl vložen solitér obchodního domu, kterému musela ustoupit i židovská synagoga. Blok je charakteristický prostupností pasážemi na náměstí a vnitřními uličkami.

Zachovávám původní plácek před stodolou, která je nahrazena novostavbou spolkového domu. Na něj je napojena pasáž u moštárny – historická ulička, která ožívá proražením otvoru do náměstí. Plácek je doplněn o budovu kryté tržnice a má sloužit především ke každodenním trhům. Budova obchodního domu je dostavěna tak, aby vytvářela uliční čáru. Zásobovací dvůr je uzavřen zdí před kterou vzniká plácek s památkem synagogy.

uliční řez

1:200

PÁTEŘNÍ ULICE

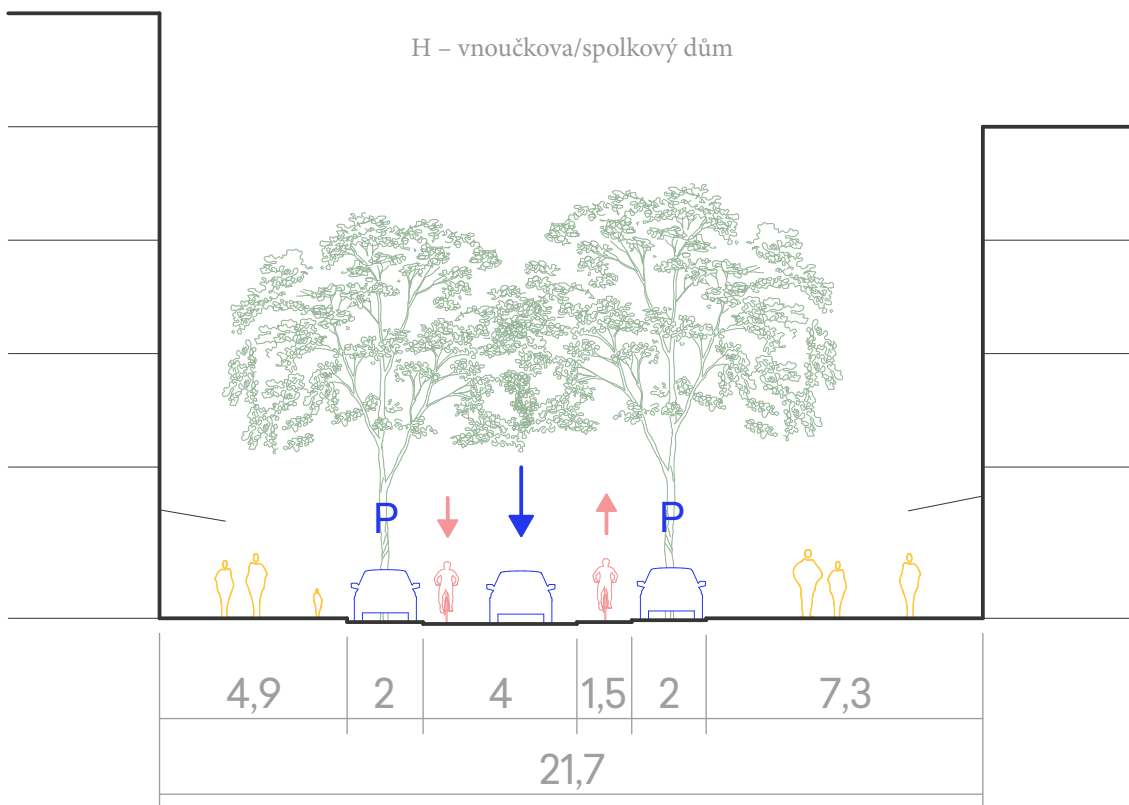
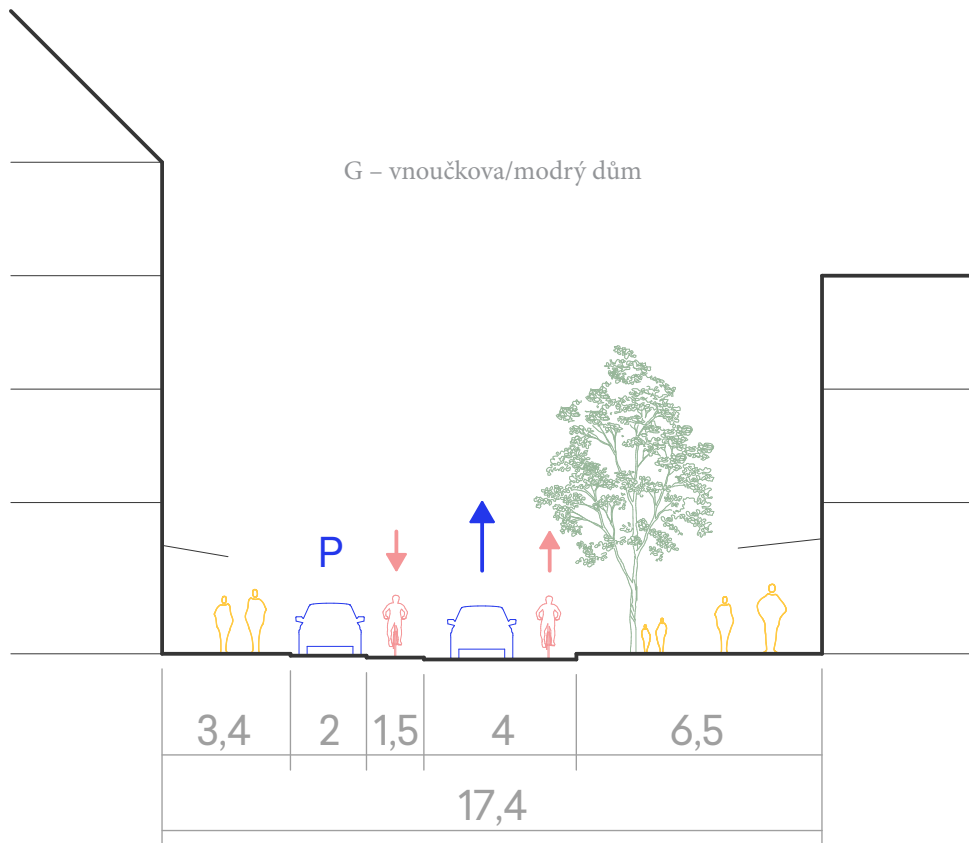
MĚSTSKÁ TRŽNICE

a - tržní plácek na blátě

d – průhled do klášterky

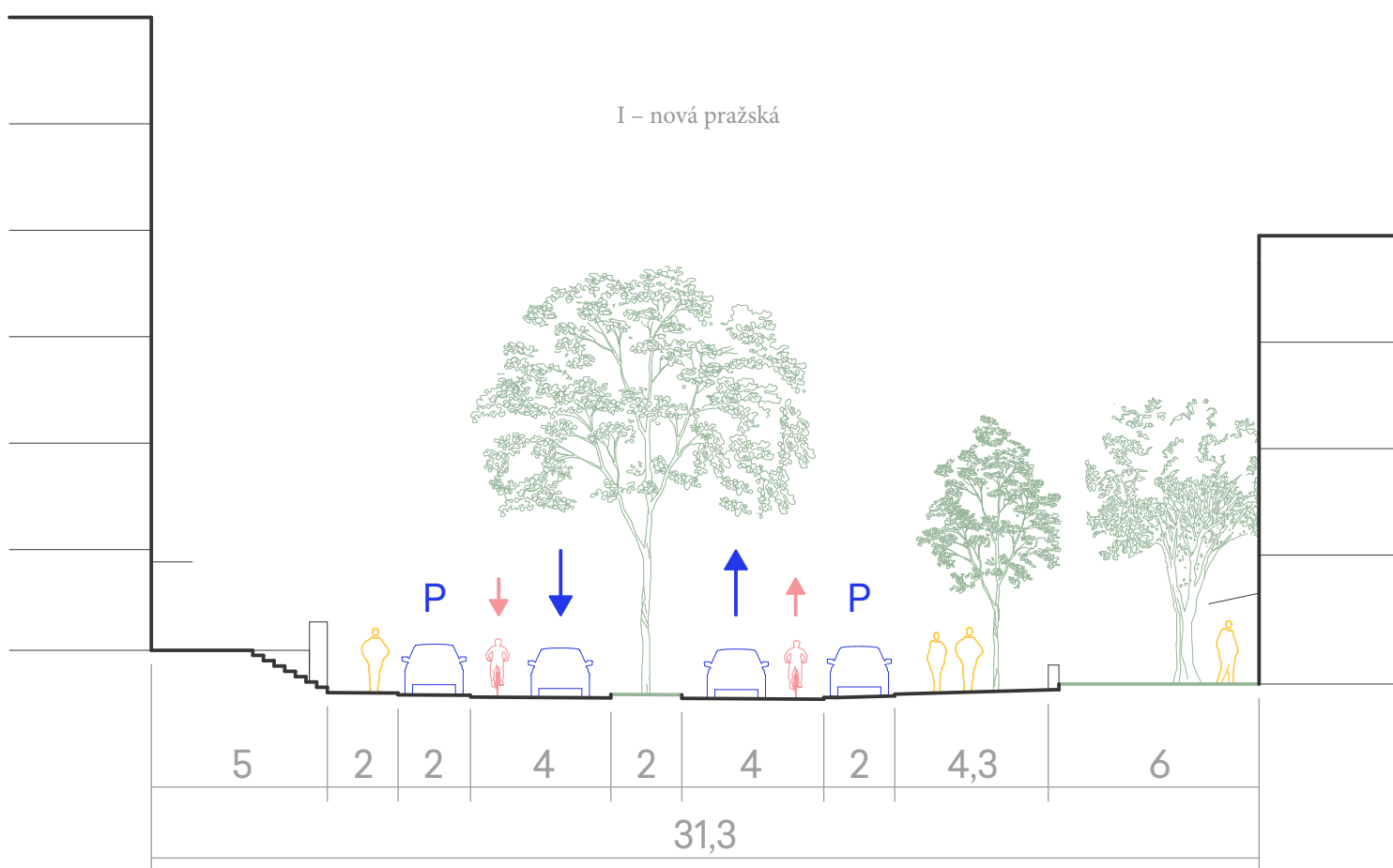

charakteristika

Městem prochází od severu k jihu každodenní, obytná, městská osa. Ta napojuje krajinu a obytné části města s centrem. Prochází kolem náměstí, středem řešeného území. Je specifická tím, že to není jedna ulice – skládá se z několika charakterů.

V řešeném území začíná Bedrčským náměstím, kde protíná vnitřní městský okruh. Pokračuje ulicí Nová Pražská, která je vymezena deskovými panelovými domy a na druhé straně nízkými bytovkami s předzahrádkami. Dalším obrátek páteře je pak ulice Vnoučkova, původně Na Blátě, jelikož tudy tekla potok, který déle protékal Čechovou ulicí. Ta se láme v polovině a je zakončena pláckem na křížení s Tyršovou třídou – hlavní městskou třídou spojující nádraží a náměstí. Dále pak pokračuje mimo řešené území ulicí Husovou a ústí do předprostoru budovy Táborských kasáren, který je branou do nové obytné čtvrti v areálu bývalých kasáren.

uliční řezy

1:200

AUTORSKÝ TEXT

MOTTO

Dotvoření obrazu města dostavbou struktury centra.

TÉMA

Práce se zabývá dostavbou struktury centra města Benešov, která svým rozsahem a významem výrazně ovlivní obraz celého města. Obsahuje urbanistickou koncepci centra města, která definuje intenzivní městské jádro, vymezuje urbánní bloky, jejich druhotnou prostupnost a zohledňuje obytnou kvalitu veřejných prostranství a jejich hierarchii. Tématem práce je navrácení chybějící městskosti a jejích atributů.

STAV

Děravé centrum

Benešov přišel o velikou část své základní urbanistické struktury během posledních 50ti let – z původní struktury zůstaly jen kulisy. Spolu s tím se změnil i obraz města. Způsob pohlížení na město pak ovlivňuje to, jak se k němu lidé chovají. Při nečitelné základní struktuře neví, co je neudržovaný parčík a co proluka.

Směrování energie

Město investuje energii do rozvoje a rozpíná se do krajiny. Je důležité energii směřovat do centra a ne do okrajů města. Vytváří to mnohem větší společenskou hodnotu ve výsledku a je to ekonomičtější. Dostavba struktury městského centra významně ovlivní podobu obrazu celého města.

CÍL

Vrácení městskosti

Doplnit strukturu městského jádra tak, abych vytvořil městské a charismatické centrum, se kterým se občané i návštěvníci budou identifikovat a vyzdvihl charaktery jednotlivých bloků a prostranství. Zároveň bude tak čitelné, aby lidé věděli jak s ním pracovat a jak se v něm orientovat. Chci poukázat na to, že směřovat pozornost do centra města je důležité.

PŘÍSTUP

Citlivost

Návrh je z hlediska struktury velice pragmatický a citlivý. Nebourám žádné domy, nezaslepuji okna. Používám záměrně konzervativní formy a arche-

typy, protože ve městě je jich veliký nedostatek. Lidé jsou na ně zvyklí, dokáží se v nich orientovat, identifikovat se s nimi a vědí jak s nimi zacházet.

Polemika s dokumenty

Úmyslně rozporuji územní plán, územní studii a regulační plán, které jsou na řešené území zpracovány. Chci ukázat alternativní možnost zástavby, která je z velké části reálná a kromě základního vymezení a základních regulací vytváří i silné charaktery a silnou atmosféru ve vnitroblocích i ve veřejných prostranstvích. Návrh může sloužit pro vedení města jako podklad pro další přemýšlení rozvoji centra města.

NÁVRH

Kontext

Město rostlo od vrchu Karlov, směrem k náměstí, ze kterého vybíhalo 5 ulic, podél kterých se celé město rozvíjelo. To definovalo i velké rozměry stávajících bloků, které původně bloky nebyly, ale byly jen prostorem mezi dvěma ulicemi. To generuje sekundární prostupnost bloků.

Centrum města má těžiště v náměstí a v ulici Vnoučkova. Bylo narušeno rozsáhlými asanacemi, které skončili vestavbou dvou velikých sídliš. Plány nebyly dokončeny a spolu s uvolněním Pražských kasáren vzniklo v centru města spoustu volného a nedefinovaného prostoru.

Centrum sousedí s Klášterkou, městským parkem, skrz který je napojení až do volné krajiny. Stejně tak skrz něj prochází reprezentační osa od Konopiště, přes nádraží, městskou třídu, náměstí, nejstarší část až na Kavčák a do krajiny. Ze severu k jihu ho pak protíná živá každodenní městská páteř, která napojuje a bude napojovat největší obytná částí města.

Městskost

Volím pro dostavbu klasické bloky doplněné o sekundární prostupnost, která je pro centrum Benešova typická. Tvaroslovím se snažím podpořit městskost, jako soubor mnoha vlastností, ať fyzického prostředí, nebo toho, jak se v místě cítíme, které odlišují město od vesnice, sídelní kaše nebo volné krajiny.

Kromě uměřené intenzity zástavby, které může být v některých místech být v rozporu se současnými normativy používám i další prvky, které podporují pocit městskosti a jsou tradiční

pro intenzivní městská jádra – například zídky, zdi, brány, průchody, solitérní stromy. Tyto tradiční prvky reinterpretuji do současné výrazovosti. Spolu s tím jdou i kvalitní kamenné nebo keramické povrchy, nezpevněné plochy a kvalitní detaily (odvodnění, přechodů, rozhraní apod.).

Stejně tak i urbanistické formy – drobné měřítko, křivolaké a úzké uličky, umístování domů tak, že vytvářejí sousedství, průhledy, sekundární prostupnost a pestrost prostupů a rozhraní veřejného a poloveřejného, veřejného a soukromého. Až po diverzitu veřejných prostranství – od malých pláček a míst zastavení po náměstí a to nejen z hlediska velikosti, ale i z hlediska prostředí, umístění a formy. A také bezpečnost a obyvatelnost prostranství, pohodlnost užívání pro chodce a cyklisty a uměřené zapojení aut. Stejně tak i bohatost typologie bydlení a funkcí.

ÚZEMÍ

Základní členění

Díky uvolnění areálu pražských kasáren a asanacím za minulého režimu zůstalo z centra jen část náměstí a pár ulic. Díra, která tu zůstala je mé řešené území.

To sousedí s náměstím, je napojené na městský park Klášterka i na nádraží. Protíná ho páteřní ulice v ose Vnoučkova–Nová pražská, která napojuje centrum a obytnou část na severu města a v budoucnu bude napojovat i velkou obytnou část na jihu v Táborských kasárnách. Tato páteř se skládá z různých charakterů ulic – obrátů, jejichž charakter podporuji. Na ní jsou navěšené městské instituce – spolkový dům, městský úřad nebo domov pro seniory. Ty generují pohyb a energii kolem sebe. Potom na ní navazují rozmanitá veřejná prostranství, která podporují zastavení a setkávání. Z páteře se potom dá odbočit na další zásadní ulice města. Na páteř jsou navěšené tři bloky – blok pražských kasáren, blok u náměstí a blok u židovského hřbitova.

Náplň

Město má specifické potřeby vyplývající ze strategického plánu a z aktuálních potřeb radnice. Je to třeba střední škola, domov pro seniory, rozšíření ploch radnice, komunitní centrum, parkovací dům nebo další budova galerie. Všechny zmíněné funkce do území umísťuji, kromě galerie, která si zaslouží místo přímo na náměstí buď v budově od

Otakara Novotného nebo v nové budově v proluce na Masarykově náměstí nebo jinde v jeho okolí. Vybavenost doplňuji o krytou tržnici, která dnes v území funguje.

Hlavní náplní území je potom bydlení v různých formách, které má být atraktivní alternativou k bydlení mimo město – lidi co dojíždějí do Prahy (nádraží), kancelářské plochy a prodejní plochy v parteru budov. A v neposlední řadě i různé druhy veřejných prostranství a různé charaktery ulic.

TÉMATA

Blok u židovského hřbitova

Neuzavřený blok kolem starého židovského hřbitova je specifický tím, že do něj vniká klín vrchu Karlov spolu s městským parkem Klášterka. Park tu začíná a končí a napojuje centrum města na volnou krajinu. Klášterka – původně sady přiléhající k faře, byli vždy uzavřené. Židovský hřbitov se nacházel ve vnitrobloku mezi svahem a zástavbou ulice Nová pražská. Po asanacích za minulého režimu zůstal hřbitov i park obnažený.

Návrh blok opět dotváří a uzavírá. Na rozích bloku jsou větší stavby s dvory, mezi kterými je napnutá nižší zástavba. Park je napojen pomocí průchodů skrz domy a uličkou, která vychází z ulice Nová pražská. Židovský hřbitov má dva předprostory – severní je v místě původního vstupu a jižní je nově navržený. Následuje terasa kolem kulturního domu, která je zakončením Klášterky a zároveň poskytuje možnost příjemného posezení na jiho-západním svahu. Prostranství doplňuje radniční dvůr, který je dotvořen pomocí kulturní instituce, která ho uzavírá ze západu.

Bloky pražských kasáren

Blok pražských kasáren byl před několika lety rozdělen novou ulicí Karla Nového, která otevřela území kasáren veřejnosti a pomalu se stává obchodní ulicí. Nově vznikly dva bloky – u Tyršovy ulice a blok přímo pražských kasáren. První je charakterizován přímými prostupy z Tyršovy ulice, ve kterých jsou vestavěné další prodejní plochy. Díky nestandardní velikosti bloků (250x100 m) tak dochází k vytváření paralelních ulic v průchodech. Druhý blok nese několik specifík – je téměř celý prázdný, v majetku města a celý leží přesně na území kasáren. Dovoluje to v návrhu být velkorysejší a uvažovat o specifickém druhu sekundární

prostupnosti i o specifické organizaci území.

Blokem prochází ulička, která spojuje čtyři základní směry prostupnosti. Zástavba je tvořena vyššími domy po obvodu, které doplňují nižší bytové a řadové domy uvnitř. Specifikem je potom vyšší zástavba kolem solitéru panelového domu, která má dům opticky zmenšit a sebrat mu jeho dominantní pozici v městském panoramatu.

Blok u náměstí

Úzká parcelace a dlouhé stodoly domů na náměstí původně pronikaly až do ulice Vnoučkova. Do drobné struktury starého města byl vložen solitér obchodního domu, kterému musela ustoupit i židovská synagoga. Blok je charakteristický prostupností pasážemi na náměstí a vnitřními uličkami.

Zachovávám původní plácek před stodolou, která je nahrazena novostavbou spolkového domu. Na něj je napojena pasáž u moštárny – historická ulička, která ožívá proražením otvoru do náměstí. Plácek je doplněn o budovu kryté tržnice a má sloužit především ke každodenním trhům. Budova obchodního domu je dostavěna tak, aby vytvářela uliční čáru. Zásobovací dvůr je uzavřen zdí před kterou vzniká plácek s památníkem synagogy.

Páteřní ulice

Městem prochází od severu k jihu každodenní, obytná, městská osa. Ta napojuje krajinu a obytné části města s centrem. Prochází kolem náměstí, středem řešeného území. Je specifická tím, že to není jedna ulice – skládá se z několika charakterů.

V řešeném území začíná Bedrčským náměstím, kde protíná vnitřní městský okruh. Pokračuje ulicí Nová Pražská, která je vymezena deskovými panelovými domy a na druhé straně nízkými bytovkami s předzahrádkami. Dalším obrátek páteře je pak ulice Vnoučkova, původně Na Blátě, jelikož tudy tekla potok, který dříve protékal Čechovou ulicí. Ta se láme v polovině a je zakončena pláckem na křížení s Tyršovou třídou – hlavní městskou třídou spojující nádraží a náměstí. Dále pak pokračuje mimo řešené území ulicí Husovou a ústí do předprostoru budovy Tábořských kasáren, který je branou do nové obytné čtvrti v areálu bývalých kasáren.

